

СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДИ НА ГРАД СКОПЈЕ

2014 – 2018

СОДРЖИНА

ЛИСТА НА КРАТЕНИ.....	4
1. ВОВЕД.....	5
2. АНАЛИЗА НА СОСТОЈБА	6
Преглед на резултатите од анкетата според области.....	8
1. Област Образование – Наоди	8
2. Област Младинско учество – Наоди	9
3. Област Вработување – Наоди	10
4. Област Локална младинска работа – Наоди.....	12
5. Област Култура и спорт – Наоди.....	13
7. Област Младинско информирање – Наоди.....	15
8. Област Здравство – Наоди	16
3. КРАТОК ПРЕГЛЕД.....	17
4. ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЈАТА.....	18
5. ПРИОРИТЕТИ.....	18
5.1. ПРИОРИТЕТ МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ	18
5.2. ПРИОРИТЕТ ЛОКАЛНА МЛАДИНСКА РАБОТА.....	19
5.3. ПРИОРИТЕТОТ ОБРАЗОВАНИЕ	20
5.4. ПРИОРИТЕТ МЛАДИНСКО УЧЕСТВО.....	22
5.5. ПРИОРИТЕТ ЗДРАВСТВО И ПРЕВЕНЦИЈА.....	23
5.6. ПРИОРИТЕТ КВАЛИТЕТ НА ЖИВЕЕЊЕ	24
5.7. ПРИОРИТЕТ МЛАДИНСКО САМОВРАБОТУВАЊЕ	25
5.8. ПРИОРИТЕТ КУЛТУРА	26
6. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ЛОКАЛНАТА СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДИ ЗА 2014 ГОДИНА.....	28

6.1. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТ МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ.....	28
6.2. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТ ЛОКАЛНА МЛАДИНСКА РАБОТА	32
6.3. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ ОБРАЗОВАНИЕ.....	37
6.4. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ МЛАДИНСКО УЧЕСТВО 46	
6.5. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ ЗДРАВСТВО И ПРЕВЕНЦИЈА.....	51
6.6. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ КВАЛИТЕТ НА ЖИВЕЕЊЕ	55
6.7. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ МЛАДИНСКО САМОВРАБОТУВАЊЕ.....	62
6.8. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ КУЛТУРА	66
7. ЛИСТИ НА УЧЕСНИЦИ ВКЛУЧЕНИ ВО ПРОЦЕСОТ НА КРЕИРАЊЕ НА ЛОКАЛНАТА МЛАДИНСКА СТРАТЕГИЈА ЗА ГРАД СКОПЈЕ.....	73
7.1. ЛИСТА СО УЧЕСНИЦИ НА КОНФЕРЕНЦИЈА „ПОЛИТИКА ЗА МЛАДИ НА ГРАД СКОПЈЕ“	73
7.2. ЛИСТА НА ФАСИЛИТАТОРИ НА РАБОТНИ ГРУПИ НА КОНФЕРЕНЦИЈА „ПОЛИТИКА ЗА МЛАДИ НА ГРАД СКОПЈЕ“	77
7.3. ЛИСТА НА АНКЕТАРИ	78
7.4. ЛИСТА НА УЧЕСНИЦИ НА КОНФЕРЕНЦИЈА „СТРАТЕГИЈА НА МЛАДИ НА ГРАД СКОПЈЕ“	79
7.5. ЛИСТА СО ФАСИЛИТАТОРИ НА РАБОТНИ ГРУПИ НА КОНФЕРЕНЦИЈА „СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДИ НА ГРАД СКОПЈЕ“	82

ЛИСТА НА КРАТЕНИ

ЛМС - Локална Младинска Стратегија

АП – Акционен план

НСМ – Национална Стратегија за Млади

СЕГА – Коалиција на младински организации СЕГА

МИЦ – Младински Информативен Центар

АМС – Агенција за млади и спорт

МОН – Министерство за образование и наука

АВРМ – Агенција за вработување на Република Македонија

ГО – Граѓански организации

НФО – Неформално образование

ФО – Формално образование

ЕЛС – Единици на Локална Самоуправа

1. ВОВЕД

Коалиција на младински организации СЕГА работи на развивање и примена на младински политики во Р.М. ги поврзува и јакне младите со цел подобрување на нивната општа состојба.

Во периодот ноември 2012 година – септември 2013 година Коалиција СЕГА го имплементираше проектот „Креирање на Локална Младинска Стратегија на Град Скопје“, финансиран од Град Скопје и Регионот Долна Нормандија.

Целта на овој проект е креирање на 5 годишна Локална Младинска Стратегија (ЛМС) за Град Скопје и 1 годишен Акционен План (АП) за 2014 година т.е. првата тековна година од стратегијата.

Во насока на креирање на Локална Младинска Стратегија за Град Скопје беа реализирани следните активности:

✓ Конференција „Политика за млади на Град Скопје“

На 28 ноември 2012 година беше организирана Конференцијата за креирање на локална младинска политика на Град Скопје. Целта на Конференцијата беше да се отпочне процесот на креирање на локална младинска политика во Град Скопје и да се добијат влезни информации од релевантни засегнати страни по однос на приоритетните потреби и можните решенија во сферата на младинската политика кои понатаму ќе бидат употребени во подготовка на Нацрт документ - Локална младинска стратегија. На Конференцијата беа изложени наоди од младински истражувања кои укажуваат на националната состојба во сферата млади и младинската политика, при тоа тие истражувања се осврнуваат на конкретните области кои ги третира и Националната стратегија за млади. Во рамки на Конференцијата се реализираа 4 работни групи кои покрија 8 области како што се дефинирани во Националната Стратегија за Млади (НСМ) и тоа: Образование; Младинско самовработување; Квалитет на живеење; Здравство и превенција; Партиципација на младите; Младинско информирање; Култура и Локална младинска работа.

✓ Спроведување на анкета и подготовка на анализа за ставовите на младите во Град Скопје по однос на младинските потреби

Со цел да се истражат специфичните потреби на младите луѓе на ниво на Град Скопје, беше спроведена анкета на репрезентативен примерок од 591 млади луѓе од 10 општини на територијата на Град Скопје. Со анкетата беа опфатени млади на возраст од 15 – 29 години од сите етнички заедници во Македонија. Анкетата опфати прашања од дефинираните 8 области според Националната Стратегија за Млади, а се спроведуваше од млади луѓе/анкетари. Од наодите од анкетата беше подготвена Анализа за ставовите на младите луѓе во Град Скопје по однос на младинските потреби.

✓ Конференција Стратегија за млади на Град Скопје

На 12 јуни 2013 година во Салата на Советот на Град Скопје беше организирана Конференцијата на тема „Стратегија за млади на Град Скопје“. На Конференцијата беа презентирани наодите од подготвената анализа за ставовите на младите луѓе во Град Скопје по однос на младинските потреби. Учесниците имаа можност да дадат придонес во дефинирањето на општата цел, специфичните цели, стратегиите и креирањето на Акциониот План за 2014 година. Беа формирани 8 работни групи согласно приоритетите од НСМ: Образование; Младинско самовработување, поддршка пред вработување; Квалитет на живеење; Здравство и превенција; Партиципација на младите; Младинско информирање; Култура и Локална младинска работа.

2. АНАЛИЗА НА СОСТОЈБА

Со цел да се истражат специфичните потреби на младите луѓе на ниво на Град Скопје, Коалиција СЕГА спроведе анкета на репрезентативен примерок од 591 млади луѓе од 10 општини на територијата на Град Скопје. Генералната слика која може да се види по спроведената анкета за младинските потреби и ставовите на младите во Град Скопје во суштина во голема мера ги одразува наодите кои веќе претходно се добиени од други локални и национални истражувања на истата тематика. Сепак заради спецификите на Градот Скопје како најголем и главен град во кој гравитираат најголемиот дел млади луѓе во државата и во кој се наоѓаат како локални така и национални институции кои можат да излезат во пресрет на младинските потреби, можат да се издвојат одредени препораки со цел унапредување на положбата на младите луѓе.

Испитаниците сметаат дека постои простор за подобрување на квалитетот на образованието на локално ниво, иако при тоа се поставува прашањето колкави се ингеренциите на локалните институции во насока на подобрување на квалитетот на образованието. Испитаниците изјавуваат дека има подобрување во наставните програми во споредба со претходно, но сепак потребно е сеуште да се усовршуваат програмите преку ангажирање на компетентен наставен кадар и инвестирање во подобра техничка опременост на училиштата. Практичната настава е поле во кое може во голема мера да се интервенира имајќи во предвид дека испитаниците сметаат дека праксата ниту е доволна ниту пак соодветна за потребите на младите луѓе. Во овој контекст, локалните институции и локалната самоуправа можат да придонесат преку развивање на интересот на бизнисот за прием на практиканти и секако субвенционирање на практичната работа преку покривање на основните трошоци на практикантите.

Невработеноста како горлив проблем во голема мера ги погодува и младите луѓе во Град Скопје. Политизацијата на вработувањата ги обесхрабрува младите луѓе во редовниот процес на наоѓање работа заради што тие ретко ја посетуваат Агенцијата за вработување и многу малку се информирани за можностите за развој на вештини и практична работа кои ги организираат Владата и Агенцијата за вработување. Исто така младите речиси воопшто не ги користат програмите за поттикнување на самовработувањето и вработувањето преку субвенционирање на бизнисите. На локално ниво ингеренциите во оваа област се навистина ограничени. Тоа се огледа преку

непостоењето на специфични програми на локално ниво кои согласно локалните специфики би се развивале со цел поттикнување на вработувањето.

Состојбата во полето на младинско учество во процесите на донесување одлуки не се разликува многу од онаа што е претходно констатирана како во други локални истражувања така и национално. Имено, испитаниците немаат искуство да бидат консултирани во процесите на донесување одлуки како од страна на локалната самоуправа така и од други локални институции. Во некои од општините постојат одредени неформални механизми преку кои би можело да се обезбеди младинско учество во донесувањето одлуки, но потребно е овие механизми да се јакнат и развиваат. Интересен наод во ова поле е потребата за воспоставување механизми на учество на младите во училиштата, при што овој став го делат мнозинството млади без оглед на возраста. Во тој контекст се препорачува натамошно развивање на веќе постоечките форми на младинско организирање во училиштата како на пример училишните заедници.

Младинскиот активизам е многу низок на локално ниво. Мал дел од младите членуваат во здруженија на граѓани и во политички партии, а исто така мал дел имале искуство со волонтирање, иако генерално го поддржуваат волонтерството. Испитаниците сметаат дека на младите на локално ниво најпотребна им е работа за да можат да се активираат и на други полиња. Повеќе финансиски средства би требало да го поттикнат младинскиот активизам и секако реализацијата на младинските идеи на локално ниво.

Младите луѓе не се задоволни од културната понуда во нивните општини, ниту пак се вклучени во креирање на програмата за култура. Испитаниците сметаат дека потребно да се одвојуваат повеќе финансиски средства за поддршка на културата на локално ниво и секако да се поттикне интересот на младите да посетуваат културни манифестации преку обезбедување поволности за нив како посебна категорија.

Квалитетот на живеење на младите луѓе се сведува на посета на кафулиња и гледање ТВ. Како што и претходно е спомнато младите малку се ангажираат во некои форми на здружување како на пример граѓански организации, и малку волонтираат, сето ова го чини животот на младите со релативно низок квалитет. Во оваа насока, локалните институции можат да излезат во пресрет преку подготовка на локални програми од своите полиња на делување преку кои би се таргетирале специфично младите луѓе преку едукација, превенција и сл.

Младите малку се информираат за оние прашања кои се од важност за нив, при што испитаниците потенцираат дека тие самите не се заинтересирани да дојдат до информациите кои им се потребни. Од друга страна и локалните институции не се трудат преку достапни медиуми и канали да ги информираат младите. Најчесто постојат младински културни центри на локално ниво кои ја имаат улогата на информатори, но младите сепак потенцираат дека во нивната општина потребно е да се формираат информативни центри. Исто така, младите би можеле преку граѓанските организации подобро да се едуцираат и да се информираат преку посебни кампањи и активности.

Испитаниците во областа здравство потенцираат дека имаат избран матичен лекар меѓутоа многу ретко посетуваат едукативни настани од областа на здравството. Постојат доволен број на здравствени установи за третман на младински проблеми, но истите не

нудат посебни поволности (финансиски) за полесен достап на овие услуги до младите невработени луѓе.

Преглед на резултатите од анкетата според области

1. Област Образование – Наоди

41% од испитаниците во Скопје сметаат дека образовниот систем не нуди соодветна и квалитетна образовна подготовка со цел брзо наоѓање на работа или отворање сопствен бизнис. Но од друга страна, пак 56% од младите луѓе (испитаници) сметаат дека наставните програми во средните стручни училишта се подобрени од претходно и 58 % од испитаниците го имаат истиот став за наставните програми во гимназиите. Сепак 53% од испитаниците изјавуваат дека практичната работа не е соодветно застапена во наставните програми. Овие изјави соодветствуваат на напорите кои се преземаат на централно ниво со цел осовременување на наставата и унапредување на наставните програми преку воведување нови предмети и начини на работа, но и со состојбата во која младите луѓе како клучен проблем во наоѓањето работа го наведуваат немањето на практично искуство.

70% од испитаниците сметаат дека условите во образовните институции се добри за работа, што исто така укажува на напорите и на централно и на локално ниво за унапредување на инфраструктурата и условите за работа во училиштата. Овој тренд важи за сите општини на ниво на Град Скопје. По однос на прашањето што приоритетно им недостига на образовните институции најголем дел од испитаниците, 41% одговараат дека е потребна подобра и посовремена техничка опременост во училиштата. Но на ниво на општини ова не е секаде приоритет. Така на пример во Центар, Кисела Вода и во Сарај испитаниците сметаат дека приоритетно недостига подобро подготвен наставен кадар.

По однос на неформалното образование поголем дел од испитаниците изјавуваат дека не посетувале некоја форма на неформално образование во последните две години (53%), додека 46% изјавуваат дека посетувале. Сепак станува збор за прилично поделен став помеѓу испитаниците. При тоа не може да се констатира некој тренд во изјавите по однос на возраста на испитаниците. Скоро подеднаков дел испитаници одговараат дека во нивната општина има доволен број на функционални институции кои испорачуваат неформално образование, односно дека ги има но не функционираат.

Заклучок: Во рамки на областа Образование испитаниците беа прашувани за неколку клучни аспекти на образованието и тоа квалитетот воопшто, наставните програми во стручните училишта и гимназиите, инфраструктурата и условите за работа, неформалното образование и праксата која преку образованието им се овозможува на младите луѓе. Може да се заклучи дека испитаниците генерално сметаат дека може да се подобри квалитетот на образованието кое се добива. Тие ги респектираат направените подобрувања во наставните програми како во стручните така и во гимназиските училишта, но од друга страна укажуваат дека праксата не е соодветно застапена и треба да се размислува како да се подобри оваа ситуација. Инфраструктурата и условите за

работа се прашање кое е генерално добро решено на локално ниво. Она што треба да се подобри приоритетно е обезбедувањето посовремена техничка опрема, иако во некои општини доминира потребата од подобро подготвен наставен кадар. Неформалното образование е прашање за кое испитаниците имаат прилично поделени ставови кои се должат на нивните лични искуства, но и на нивната информираност. Сепак поголемиот дел од испитаниците не посетиле некаква форма на неформално образование во изминатите две години.

Препораки:

- Локалната самоуправа да преземе активности со цел поголемо инволвирање во спроведување на образовниот процес во основните и средните училишта. При тоа може да се планираат проекти за размена на добри практики со други училишта, национално и меѓународно, да се преземаат активности и иницијативи со Министерство за образование и наука во насока на спроведување на националните политики за квалитет на образованието, усовршување на наставниот кадар како и лобирачки активности со цел унапредување на техничката опременост.
- Локалната самоуправа и раководството на средните училишта да спроведуваат консултативни состаноци со бизнис заедницата за да се испитаат можностите за инволвирање на бизнисот во спроведување на практичната настава преку преземање на практиканти и вклучување на бизнисмени и менаџери со нивното искуство во спроведување на практичната настава.
- Локалната самоуправа да ги поддржи училиштата во пристапот до меѓународни фондови и во нивната соработка со граѓанските организации.

2. Област Младинско учество – Наоди

Младинското учество во донесувањето одлуки во средните училишта според 65% од испитаниците се остварува само делумно, бидејќи тие сметаат дека средношколските организации не успеваат целосно да ги претстават младинските интереси и да овозможат учество.

73% од испитаниците не знаат дали нивната локална самоуправа има некакви механизми преку кои се обезбедува учество на младите во донесувањето одлуки. Мал дел од испитаниците (25%) посочуваат дека во нивната општина има некакви механизми за учество, но кога одговараат за какви механизми станува збор всушност може да се види дека тоа се најчесто неформални начини на консултирање на младите (трибини, разговори и поретко анкети), а не востановени механизми и тела.

97% од младите изјавуваат дека нивната локална самоуправа до сега не ги консултирала за некое битно прашање кое нив ги засега. Исто така 97% од испитаниците изјавуваат дека ниту пак локалните институции не ги вклучуваат ниту пак ги консултираат во донесувањето одлуки по прашања битни за нив (на пример спорт, култура и сл.). Половината од испитаните посочуваат дека најбитно е да се обезбедат механизми за учество на младите во донесувањето одлуки во училиштата. Интересно е дека ваков став

доминантно имаат не само оние кои се актуелни ученици туку и младите од останатите возрастни групи.

По однос на тоа што можат младите да направат за да си обезбедат поголема вклученост во донесувањето одлуки, 41% од испитаниците наведуваат дека е потребно младите подобро да се организираат, додека 31% сметаат дека треба проактивно да се предлагаат решенија за младинските проблеми директно до надлежните институции и локалната самоуправа.

Заклучок: Во рамки на областа младинско учество испитаниците одговараат за нивните искуства по однос на учеството на младите во донесувањето одлуки на неколку нивоа и тоа во училиштата, во локалната самоуправа, во локалните институции. Може да се заклучи дека на локално ниво во Скопје па и во доминантен дел од општините на територијата на Град Скопје не постои пракса на вклучување на младите во донесувањето одлуки, ниту пак некакви воспоставени механизми за учество како на пример младински совети, комисији, советници, младински парламенти и сл. Од друга страна треба да се напомене дека ова е информација која се добива само од младите луѓе и според нивното ниво на информираност за вакви механизми. Младите потенцираат дека најпотребно е да се работи на зајакнување на младинското учество во донесувањето одлуки во рамки на училиштата како институции каде младите поминуваат најголем дел од своето време. Исто така испитаниците сметаат дека потребно е да се поттикнат најразлични форми на младинско организирање со цел уделот на младите во донесувањето одлуки на локално ниво да се зголеми и да има ефект.

Препораки:

- Да се спроведе едукација за возрастни т.е. за носителите на функции во локалната самоуправа, училиштата и другите локални институции со цел нивно информирање за можностите за учество на младите, постоечки модели и форми.
- Да се спроведат кампањи за едукација на младите во основните и средните училишта со цел презентирање на нивното право на учество во донесувањето одлуки, како и начините и моделите на учество на локално ниво.
- Да се разгледа можноста за воспоставување младински совети, младински парламенти или други слични тела за консултација со младите.
- Во училиштата прецизно да се развијат правила и процедури за спроведување ученички избори, воспоставување училишна заедница и дефинирање на нејзината улога.

3. Област Вработување – Наоди

Иако треба да биде доминантно дека квалификациите се пресудни за добивање на вработување, сепак 39% од испитаниците сметаат дека вработување најлесно се добива ако си член на политичка партија, додека пак 28 % сметаат дека за да се вработиш треба да имаш пријателски/роднински врски.

61% од младите би сакале да добијат постојана работа, додека занемарлив процент се определуваат за другите опции како на пример сезонска работа, работа на проекти и сл. Радува фактот што значаен дел од испитаниците 45,5% доколку имаат можност да избираат, би избрале да основаат сопствен бизнис. Исто така една третина од испитаниците би сакале да работат во државна администрација. По однос на возрасните групи кои се определуваат за различните опции, може да се каже дека изборот да основаат свој бизнис доминира кај трите возрасни групи.

Како потврда на ставот дека вработување најчесто се добива преку членство во политичка партија или со роднински врски е и одговорот на прашањето колку често испитаниците ја посетуваат Агенцијата за вработување. 35% од оние кои се надвор од образовен процес и бараат вработување изјавуваат дека воопшто не ја посетиле Агенцијата за вработување во изминатите 12 месеци. Понатаму може да се каже дека во еден дел како последица на немањето контакт со Агенцијата за вработување е и многу ниската информираност на испитаниците за мерките за вработување кои ги преземаат Агенцијата за вработување и Владата. Имено, 70% од испитаниците одговараат дека не се запознати со вакви мерки, а дури 97,5 % изјавуваат дека не биле вклучени како корисници на вакви мерки.

По однос на напорите кои локалната самоуправа ги презеде за подобрување на состојбата со младинското вработување, 77% од испитаниците не се информирани дали постои некаква посебна програма во нивната општина за поддршка на младинското вработување, а 20% изјавуваат дека не постојат такви програми на локално ниво. По однос на тоа колку образовните институции соработуваат со бизнис секторот за да образуваат соодветна и барана работна сила, испитаниците не се доволно информирани па 37% изјавуваат дека немаат такви информации, а 36% дека соработка постои но само понекогаш.

Заклучок: По однос на најгорливиот проблем на младите, вработувањето, наодите кои се добиени на локално ниво во општините само ги потврдуваат генералните национални проблеми во оваа област. Испитаниците потенцираат дека политизацијата во процесот на вработувањето, т.е. членството во политичка партија или пријателските врски се клучни во наоѓањето вработување. Тие се најверојатно обесхрабени дека можат да најдат вработување на друг начин со своите квалификации и/или искуство, па затоа ретко ја посетуваат Агенцијата за вработување. Испитаниците малку се информирани за мерките кои Агенцијата за вработување и Владата ги преземаат за зголемување на вработувањето и многу мал дел од нив биле вклучени како корисници на вакви мерки. Исто така младите луѓе во најголем дел немаат информации за соработката помеѓу образовните институции и бизнисот, односно веруваат дека ваквата соработка се случува ретко. Ваквиот став укажува дека испитаниците ретко имале искуство да бидат вработени преку посредување од нивната образовна институција со некој бизнис. И покрај ваквата состојба младите луѓе изјавуваат дека најмногу би сакале да основаат свој бизнис и така да се вработат, а при тоа најпреферирана опција за вработување е постојана работа наспроти сезонска или работа на проекти. На крајот, останува да се

заклучи дека уделот на локалната самоуправа во подобрување на состојбата со младинско вработување е минимален, не постојат посебни програми за вработување на локално ниво, ниту пак доволно се информираат младите луѓе да ги искористат националните мерки за поддршка на вработувањето.

Препораки:

- Локалната самоуправа да воспостави редовна соработка со Агенцијата за вработување и да организира средби со младите луѓе со цел претставување на мерките за поддршка на вработување на млади лица.
- Локалната самоуправа во соработка со Агенцијата за вработување да спроведе едукација за младите луѓе со цел презентирање на можностите за отворање на сопствен бизнис и субвенционирање на вработувањата.
- Агенцијата за вработување да спроведе едукација за младите во соработка со училиштата за да им се презентира на младите луѓе состојбата со понуда и побарувачка на работни профили на пазарот на трудот.

4. Област Локална младинска работа – Наоди

Многу мал е бројот на испитаници кои членуваат во здруженија на граѓани или во политичка партија. И додека 87% од испитаниците изјавуваат дека не членуваат во здружение на граѓани, 77% од испитаниците изјавуваат дека не членуваат во политичка партија, односно сепак поголем е делот на оние кои членуваат во политичка партија. При тоа нема значајни разлики според полот и возраста по однос на членувањето во политичка партија или во здружение на граѓани. Голем дел од испитаниците 73% не знаат дали во нивната општина има младински организации кои се грижат за задоволување на младинските потреби. Од таму може да се увиди и малиот интерес на испитаниците за членување во граѓански здруженија. При тоа скоро во сите општини има по некој испитаник кој изјавил дека во неговата општина има младински организации. Ваквата состојба само го потврдува наодот според кој 58% од испитаниците изјавуваат дека младите во нивната општина ретко кога се залагаат за решавање на младинските проблеми или воопшто не се интересираат (28%). Понатаму, половина од испитаниците сметаат дека потребни се повеќе финансиски средства за поддршка на младите за да се зголеми нивната иницијативност, но исто така значаен дел испитаници меѓу понудените опции посочуваат дека е потребно да се зголеми младинското информирање за да се зголеми младинската иницијативност.

76,5% од испитаниците сметаат дека во нивната општина не се издвојуваат доволно средства за реализација на младинските идеи. При тоа интересно е да се истакне дека иако во сите општини доминира бројот на испитаници кои сметаат дека не се издвојуваат доволно средства, сепак има 22% испитаници кои изјавуваат дека во нивната општина се издвојуваат доволно средства, при што во општина Карпош речиси подеднакво се определуваат и за двете опции.

На прашањето што им е најпотребно на младите во општината, 44,5% од испитаниците изјавуваат дека тоа е работно место, додека скоро подеднаков процент ги посочуваат и парите и образованието. При тоа доминантен дел од младите на возраст од 25 – 29 години го потенцираат работното место како приоритетна потреба.

Заклучок: Добиените податоци од локално ниво укажуваат на фактот дека младите малку се активни локално како во граѓанските здруженија така и во политичките партии. Нивната проактивност во решавање на проблемите кои ги имаат е минимална и би можела да се подобри доколку се издвојуваат повеќе средства за реализација на младинските идеи и доколку се подобри младинската информираност. Младите се малку информирани за постоењето и делувањето на младинските организации во нивната општина. Испитаниците потенцираат дека потребата за работа е приоритетна кај младите во сите општини, а потоа следуваат и потребата за добро образование и пари.

Препораки:

- Постоечките младински организации на локално ниво да спроведат информативна кампања за своето делување, мисија и активности помеѓу младите во основните и средните училишта.
- Да се истражат можностите за заеднички настап на младинските организации до локалната самоуправа во напорите за обезбедување поголеми финансиски средства за реализација на младинските идеи.
- Младинските организации како репрезенти на младите луѓе на локално ниво да изработат заедничка програма или локална стратегија со локалната самоуправа со цел адресирање на најгорливите проблеми како на пример вработувањето, образованието и културниот живот .

5. Област Култура и спорт – Наоди

Според 54,5% од испитаниците младите луѓе во општината немаат доволно финансиски средства да ги посетуваат културните манифестации. При тоа 70% од младите се изјаснуваат дека во нивната општина нема доволно и соодветни културни манифестации. Исклучок од ова е општина Центар во која младите сметаат дека има доволно манифестации, додека во општина Карпош скоро подеднаков дел од испитаниците ги одбираат и двете опции.

Испитаниците кои се запрашани да одберат повеќе опции за тоа како да се подобри културната понуда во нивната општина ги избираат како топ три опции: одвојувањето повеќе средства од буџетот на општината, консултирање на младите при подготовка на програмата и воведување на нови и разновидни културни манифестации.

57% од испитаниците изјавуваат дека не се занимаваат активно со некој спорт при што според возраст може да се констатира дека најактивни се младите помеѓу 15 – 19 години. Иако сме сведоци на збогатување на спортската инфраструктура сепак, сеуште значителен дел од младите не се занимаваат со спорт. Испитаниците сметаат дека во

нивната општина има спортски клубови и активности но тие не се доволни. Сепак од ова исклучок е општина Аеродром каде младите сметаат дека има доволно спортски клубови и активности, додека испитаниците од Центар и Карпош скоро подеднакво ги избираат двете опции дека има доволно активности, односно дека има активности но не се доволни. Испитаниците сметаат дека овие активности најмногу ги финансираат родителите и самите млади.

Заклучок: Испитаниците не се задоволни од културната понуда во нивните општини. Исклучок од ова е општина Центар. Тие сметаат дека треба да бидат вклучени во подготовка на културната понуда и истовремено дека се потребни повеќе финансиски средства за културни манифестации. Младите исто така предлагаат воведување на попусти за посета на културни манифестации. По однос на спортот може да се каже дека и покрај големите напори за изградба на спортска инфраструктура, сеуште не постои силно изграден спортски дух кај младите кои изјавуваат во најголем дел дека не се занимаваат активно со некој спорт. Исто така, според сознанијата на испитаниците, потребен е уште поголем ангажман од државата во поддршка и финансирање на спортските клубови и активности на локално ниво.

Препораки:

- Локалната самоуправа да обрне поголемо внимание при планирање на културните манифестации и да ги инволвира младите во креирање на локалната културна понуда преку регрутација на идеи за младински културни настани.
- Културните институции на локално ниво да спроведат акција за воведување повластени цени на билети за младите луѓе кои се во образовен процес или се невработени.
- Училиштата да воведат дополнителна едукација за значењето на спортот за здравиот развој на младиот човек да се промовираат спортските места и објекти кои младите луѓе можат да ги користат.
- Да се воведат локални спортски манифестации кои ќе ги финансира локалната самоуправа и државата.

6. Област Квалитет на живеење – Наоди

27% од испитаниците изјавуваат дека слободното време го поминуваат по кафеулиња со друштво и пред телевизор, додека 24% изјавуваат дека слободното време го поминуваат на интернет. Овие наоди доминираат во сите општини, а нема значајни разлики во определбата ниту според пол и возраст.

64% од испитаниците изјавуваат дека до сега не волонтирале, но и покрај големиот дел млади луѓе кои не волонтираат сепак 44% од нив сметаат дека волонтерството е корисно и го поддржуваат. Половина од испитаниците сметаат дека младите треба да се организираат преку своите здруженија и да бараат повеќе финансиски средства од надлежните институции со цел да го подобрат својот квалитет на живеење.

Заклучок: И покрај постојните можности за ангажман во граѓански здруженија, волонтирање, практиканство и членства во политички партии, сепак најголем дел од младите остануваат неактивни, не волонтираат, не членуваат и неквалитетно го поминуваат своето слободно време. Тие најчесто се во кафулиња, пред ТВ и на интернет. Испитаниците сметаат дека граѓанските здруженија можат да придонесат во подигнување на квалитетот на живот на младите во општината доколку се изборат за повеќе финансиски средства за младински иницијативи.

Препораки:

- Училиштата да спроведат едукација за предностите на волонтерството и да ги поттикнат младите луѓе да волонтираат во своето слободно време.
- Граѓанските здруженија да воведат локални програми за млади луѓе волонтери како на пример: програми за помош на стари лица, активности за расчистување на просторот, хуманитарни акции спроведувани од млади луѓе и сл.
- Да се истражат можностите за ангажирање на младите во локални списанија, ТВ и радио медиуми.

7. Област Младинско информирање – Наоди

57,5% од испитаниците сметаат дека младите луѓе делумно се информирани за она што ги засега. При тоа според 26% од испитаниците, причината за тоа е што младите не се интересираат да ги добијат информациите, додека 21% мислат дека локалните институции не се заинтересирани да ги информираат младите.

Младите најчесто изјавуваат дека во нивната општина постои младински културен центар, младински невладини организации и младински информативен центар. Информациите кои се битни за младите според 40% од испитаниците се пренесуваат преку локалните медиуми, но за 23% канал за пренесување на информации за младите сеуште се роднините и пријателите. При тоа 48% од испитаниците сметаат дека младите само понекогаш се ангажираат да ја добијат информацијата која им треба или пак се потполно пасивни во добивањето информации.

28% од испитаниците сметаат дека доколку локалната самоуправа формира младински информативен центар тогаш ќе се подобри информираноста на младите, додека 23% од испитаниците сметаат дека информираноста ќе се подобри доколку информациите се пренесуваат преку медиуми кои се најгледани/најслушани од младите.

Исто така 41% од испитаниците сметаат дека невладините организации можат да ја подигнат младинската информираност доколку користат повеќе различни начини за информирање, додека 29% сметаат дека се потребни кампањи за едукација на младите како поефикасно да се информираат.

Заклучок: Испитаниците сметаат дека младите луѓе не се доволно активни во барањето информации кои нив ги засегаат. Исто така, постои став кај испитаниците дека локалните институции не се доволно заинтересирани да ги информираат младите и дека за таа цел треба да се размислува да се воведат нови и најразлични начини на информирање на младите кои се достапни и прифатливи за нив. Значаен дел испитаници сметаат дека доколку локалната самоуправа формира младински информативен центар значително ќе се подобри младинската информираност. Исто така, невладините организации можат да помогнат преку кампањи за младинска едукација да ги информираат младите како поефикасно да се информираат и да ги користат информациите.

Препораки:

- Училиштата и граѓанските организации да спроведат кампања за младите луѓе со цел подигнување на нивната информираност за пристап до потребни информации.
- Локалната самоуправа да поддржи основање на локални младински медиуми.
- Да се формираат функционални младински информативни центри кои би биле финансирани од локалната самоуправа, а комплетно раководени од младите луѓе.
- Локалната самоуправа финансиски да го помогне издавањето на училишни весници и списанија.

8. Област Здравство – Наоди

Подеднаков дел од испитаниците 46% изјавуваат дека во изминатата година извршиле односно не извршиле превентивен преглед кај матичниот лекар. При тоа значајно мнозинство испитаници 87% имаат избран матичен лекар. 63% од испитаниците не посетиле некаков едукативен настан од областа на јавното здравје.

64,5% од испитаниците изјавуваат дека во нивната општина има доволно здравствени установи кои можат да им помогнат во третирање на некој здравствен проблем. Сепак 73% од испитаниците не наишле досега на никакви финансиски поволности во услугите кои здравствените установи ги испорачуваат на млади невработени луѓе.

Заклучок: Младите се свесни за потребата од превенција и избирање на матичен лекар, но исто така многу малку изјавуваат дека се едуцираат за нивното здравје на редовна основа. Од друга страна пак и покрај постоењето доволен број здравствени установи, сепак тие не размислуваат да им излезат на младите невработени луѓе во пресрет со некакви финансиски поволности.

Препораки:

- Локалната самоуправа во соработка со локалните медицински установи да подготвува годишни планови со цел едукација на младите на различни теми поврзани со здравјето.

- Училиштата во рамки на своите дополнителни активности да планираат и реализираат едукативни настани од областа на здравството во соработка со младинските организации и училишните заедници.

3. КРАТОК ПРЕГЛЕД

Коалиција на младински организации СЕГА е непрофитна организација која работи на застапување и лобирање за млади, развивање и примена на младински политики во РМ и ги поврзува младите со цел подобрување на нивната општа состојба.

Во периодот ноември 2012 година – септември 2013 година Коалиција СЕГА го имплементираше проектот „Креирање на Локална Младинска Стратегија на Град Скопје“, финансиран од Град Скопје и Регионот Долна Нормандија.

Целта на овој проект е креирање на 5 годишна ЛМС за Град Скопје и 1 годишен Акционен План за 2014 година т.е. првата тековна година од стратегијата.

Целта на оваа стратегија е да се подобри животот на младите луѓе во Град Скопје преку нивно активно вклучување во процесите на локално ниво.

Стратегијата се состои од два клучни делови: пет годишна стратегија и едно годишен акционен план. Двата документи во себе содржат активности поврзани со подобрување на животот на младите изразени во 8 области кои се идентификувани како приоритетни:

- ✓ Младинско информирање;
- ✓ Локална младинска работа;
- ✓ Младинско учество;
- ✓ Образование;
- ✓ Здравство и превенција;
- ✓ Квалитет на живеење;
- ✓ Младинско самообработување;
- ✓ Култура.

За секоја од приоритетните области во стратегијата е определена целта на приоритетната област (што сакаме да постигнеме во таа област), специфичните цели за приоритетната област (што сакаме да постигнеме за да стигнеме до главната цел) и стратегии за постигнување на специфичните цели (на која начин ќе ги оствариме специфичните цели). Во АП се прикажани конкретните активности кои треба да се преземат во делот на приоритетните области во првата година од имплементацијата на ЛМС.

Стратегијата и акциониот план како и анализите на потреби се изготвени врз база на спроведување на низа активности каде директно се вклучени сите групи кои се релевантни во процесот на изготвување на ЛМС (претставници од локални институции, Град Скопје, граѓански организации, млади од различна етничка припадност и возраст) се со цел да бидат отсликани реалните потреби на младите луѓе од Град Скопје.

4. ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЈАТА

Да се подобри општата состојба на животот на младите во Град Скопје.

5. ПРИОРИТЕТИ

5.1. ПРИОРИТЕТ МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ

Општа цел

Воспоставување механизми (или канали) за информирање на младите на ниво на Град Скопје.

Специфична цел 1

Зајакнување на соработката помеѓу локалната самоуправа, граѓанските организации и останатите правни субјекти што развиваат програми за млади.

Стратегии

- 1.1. Вмрежување на сите заинтересирани страни.
- 1.2. Воспоставен, функционален младински инфо центар.
- 1.3. Функционален канал за информирање, дата база.

Специфична цел 2

Да се искористи интернетот и мобилната технологија како алатка за младинско информирање.

Стратегии

- 2.1. Креирање андроид апликација за споделување информации од корист за младите.
- 2.2. Посебен дел, информатор на Град Скопје.
- 2.3. Искористување на потенцијалот на социјалните мрежи во процесот на информирање.

Специфична цел 3

Да се разработи, развие и спроведе медиумски план на Град Скопје, со цел проток на информации до младите.

Стратегии

- 3.1. Посебно разработени планови за online медиуми и радио и ТВ медиуми.
- 3.2. Директна комуникација и информирање на младите.
- 3.3. Спроведување и поддршка на кампањи.

5.2. ПРИОРИТЕТ ЛОКАЛНА МЛАДИНСКА РАБОТА

Општа цел

Зголемување на соработката и информираноста помеѓу општините, училиштата, здруженијата на граѓани и младите во насока на поттикнување на интересот за волонтирање на младите, и зголемување на вклученоста на младите за реализација на проекти и програми насочени кон вработување и подобрување на образовните програми.

Специфична цел 1

Зголемување на информираноста на младите за законот за волонтирање и придобивките од младинската работа, информираност за здруженијата на граѓани кои делуваат во областа на задоволување на младинските потреби и тековните активности кои ги остварува градот Скопје, општините, младинските здруженија на граѓани, училиштата и студентските организации во насока на младински проекти.

Стратегии

- 1.1. Едукација на младите во училиштата за законската рамка и придобивките од волонтерство.
- 1.2. Организирање на јавни кампањи за промоција на волонтерство.
- 1.3. Развивање на соработка со граѓански здруженија кои што работат во оваа сфера.
- 1.4. Отворање на канцеларија за млади.
- 1.5. Ангажирање на лице одговорно за млади.
- 1.6. Отворање на младински информативен интернет портал.
- 1.7. Поттикнување на младите за отворање на граѓански здруженија.

Специфична цел 2

Иницирање на воспоставување на соработка и зајакнување на постоечката соработка помеѓу основните и средните училиштата, локалната самоуправа како и здруженијата на граѓани.

Стратегии

- 2.1. Формирање и поддршка на локални младински клубови.
- 2.2. Обезбедување на простор на локални младински клубови.
- 2.3. Развој на анкетна анализа за интересот на младите за областите за волонтирање.
- 2.4. Изработка и примена на програми за волонтерство во секторите во Град Скопје и јавните претпријатија во надлежност на градот.
- 2.5. Поттикнување на јавниот сектор за давање можност за волонтирање за младите луѓе.

5.3. ПРИОРИТЕТОТ ОБРАЗОВАНИЕ

А) ФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Општа цел

Подобрување на квалитетот на образовната подготовка на младите со цел побрзо наоѓање на работа или отворање сопствен бизнис.

Специфична цел 1

Подобрување на техничките услови за работа во сите образовни струки.

Стратегии

1.1. Обезбедување на планско запишување на определен број на ученици во секое средно училиште во согласност со просторните можности на училиштето за одржување на кабинетска настава.

1.2. Зголемување на нагледноста при изучување на наставните содржини по општо образовните предмети и стручните предмети.

Специфична цел 2

Подобрување на практичната настава во училиштата преку поврзување на училиштата со стопанскиот сектор.

Стратегии

2.1. Воспоставување на соработка помеѓу средните стручни училишта, стопанскиот сектор и локалната самоуправа за воведување на образовни профили, планирање на програма и практичната настава во склад со потребите на пазарот на трудот земајќи ги во обзир специфичностите на локалната заедница и принципите на одржлив развој.

2.2. Организирање на професионална пракса на учениците во стопанството во текот на нивното школување во средните училишта.

Специфична цел 3

Мотивирање на младите за запишување во средните училишта за кои постои поголема потреба на пазарот на трудот и локалната заедница.

Стратегии

3.1. Афирмирање на образовните профили за кои постои поголема потреба на пазарот на трудот и локалната заедница.

3.2. Овозможување префаливикација на младите кои имаат завршено некое сродно образование.

3.3. Подобрување на професионална ориентација на учениците во основните училишта и гимназиите.

Специфична цел 4

Овозможување пристап на учениците со различен успех до сите средни училишта.

Стратегии

4.1. Овозможување на еднакви стандарди за оценување во сите средни училишта.

Специфична цел 5

Континуирано професионално усовршување на раководниот и наставниот кадар.

Стратегии

5.1. Овозможување на континуиран професионален развој на наставниот и раководниот кадар на училиштата.

Б) НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Општа цел

Развој и интеграција на младите од Град Скопје преку формално и неформално образование.

Специфична цел 1

Јакнење, афирмирање и подигање на квалитетот на неформалното образование.

Стратегии

1.1. Зајакнување на капацитетите на НВО кои се занимаваат со неформално образование.

1.2. Конструирање на механизам на акредитирање на организации кои се занимаваат со НФО.

1.3. Поддршка и промоција на неформалното образование.

1.4. Воспоставување на механизми за зголемување на квалитетот на НФО.

1.5. Воспоставување на комуникација помеѓу чинителите на ФО и НФО со цел реализација на заеднички активности.

1.6. Стратегија и креирање на систем за изнаоѓање на содржини од најразличен карактер од НФО кои ќе се применуваат синергично во ФО.

Специфична цел 2

Воспоставување на систем и методи кон спроведување на интегрирано образование.

Стратегии

2.1. Воспоставување на комуникација и создавање на иницијативи помеѓу младите и младите и институциите.

2.2. Поголемо вклучување на бизнис секторот во образовниот процес.

2.3. Подготвување на наставниот кадар за правилно организирање на воннаставните активности.

2.4. Зајакнување на кариерните центри во состав на училиштата во Град Скопје.

2.5. Воспоставување на меѓуетничка интеграција преку образованието.

Специфична цел 3

Децентрализирано образование со модерни и интер-активни методи и содржини кои ги стимулираат младите.

Стратегии

3.1. Подготвување на нови современи програми во согласност со потребите на младите (Воведување на сексуална едукација, Промовирање на волонтерството и др).

3.2. Создавање на можности и услови за личен развој и градење на капацитети и стекнување со практични вештини кај младите.

5.4. ПРИОРИТЕТ МЛАДИНСКО УЧЕСТВО

Општа цел

Зголемување на учеството на младите во процесите на одлучување во поглед на младински прашања и интереси.

Специфична цел 1

Подобрено учество на децата и младите во процесите на донесување одлуки во основните и средните училишта.

Стратегии

1.1. Формално уредени училишни заедници во сите средни училишта на територија на Град Скопје, а воедно и на национално ниво.

1.2. Подготовка на индивидуални програми во склоп на училишните заедници.

Специфична цел 2

Формирање на Совет на млади во Град Скопје.

Стратегии

2.1. Креирање на иницијативен одбор и стратегија за бројот на членови на Советот на млади како и претставници во истиот и формирање организациска структура.

2.2. Основање на Совет на млади на ниво на Град Скопје.

2.3. Креирање на годишни програми и Акциски план врз основа на програмите и буџетот алоциран од Град Скопје и дефинирање на темпото на работа на Советот на млади.

2.4. Имплементација на акцискиот план.

2.5. Иницирање активности и акции за зголемување на учеството на младите во процесот на одлучување на ниво на Град Скопје.

Специфична цел 3

Формирање на сектор/одделение за млади во Град Скопје.

Стратегии

- 3.1. Формирање на самостоен сектор/ одделение за млади во Град Скопје.
- 3.2. Координација на Советот на млади и размена на информации и искуства.
- 3.3. Развивање на програма за поттикнување на младинско учество преку креирање на младински клубови и фасилитација на младинските организации на територијата на Град Скопје.
- 3.4. Олеснет пристап на Советот на млади до локалната администрација во однос на интересите на младите.

5.5. ПРИОРИТЕТ ЗДРАВСТВО И ПРЕВЕНЦИЈА

Општа цел

Подобрена општата здравствена состојба на младите во Град Скопје со координиран пристап на институциите, единиците на локална самоуправа и граѓанскиот сектор, преку сеопфатно информирање и сервиси за млади.

Специфични цел 1

Подобрен степен на квалитетно информирање на младите и нивниот пристап до здравствени институции и сервиси за млади.

Стратегии

- 1.1. Зајакнување на соработката и координирање на здравствените институции и сервисите за млади.
- 1.2. Олеснување на пристапот на младите до здравствените институции и сервиси за млади.
- 1.3. Зголемување на степенот на информираност на младите за услугите кои ги нудат здравствените институции и сервисите за млади.
- 1.4. Унифицирање на механизми за едуцирање и информирање на младите.
- 1.5. Развивање на соработка помеѓу родителите, образовните институции и младите за обезбедување на квалитетно и сеопфатно информирање.
- 1.6. Активно вклучување на младите во процесот на информирање.

Специфични цел 2

Поттикнување и промовирање на здрави животни навики.

Стратегии

- 2.1. Унифицирање на програми за здрави животни навики во средните училишта.
- 2.2. Промовирање на здрави животни навики и здрав начин на исхрана кај младите.
- 2.3. Спроведување на превентивни програми од злоупотреба на дроги во средните училишта на ниво на Град Скопје.
- 2.4. Кампања за промоција на спортот помеѓу младите луѓе како фактор за здрав и квалитетен живот.

2.5. Организирање на активности за користење на слободното време на младите (фестивали, саеми, изложби, промоции, концерти итн.).

5.6. ПРИОРИТЕТ КВАЛИТЕТ НА ЖИВЕЕЊЕ

Општа цел

Подобрување на квалитетот и квантитетот на понудата на активности за младите во нивното слободно време и активно вклучување на младите во зачувувањето на зеленилото и животната средина.

Специфична цел 1

Активација на младите преку нивно вклучување во активности за зачувување на зеленилото и животната средина.

Стратегии

1.1. Подигнување на свеста кај младите за значењето на зеленилото и чувањето на животната средина.

1.2. Активно вклучување на младите во зачувувањето на зеленилото преку креирање на неформални младински групи.

1.3. Имплементација на активности насочени кон информирање на граѓаните за зачувување на зеленилото.

1.4. Користење на волонтерството како алатка за активација на младите луѓе за заштита на животната средина.

1.5. Зајакнување на соработката помеѓу Град Скопје и здруженијата на граѓани на кои главна или споредна дејност им е заштита на животната средина.

Специфична цел 2

Зголемување на обемот и квалитетот на културните, спортските, волонтерските и други активности за младите во нивното слободно време.

Стратегии

2.1. Информирање на младите за постоечката понуда на активности во кои тие можат да се приклучат во своето слободно време.

2.2. Остварување на нова соработка и зајакнување на веќе постоечката соработка помеѓу Градот Скопје и граѓанскиот сектор, во полето на понуда на активности за младите во нивното слободно време.

2.3. Подигнување на свеста кај младите за бенефитот од активно користење на нивното слободно време.

Специфична цел 3

Унапредување на условите за живеење на младите лица со посебни потреби, преку квалитативно и квантитативно зголемување на понудата на активности за користење во нивното слободно време.

Стратегии

3.1. Отстапување и адаптација на веќе постоечки капацитети во надлежност на Град Скопје за реализација на активности од најразличен вид за младите лица со посебни потреби.

3.2. Искористување на волонтерството како алатка за поврзување на младите со своите врсници со посебни потреби.

3.3. Зголемување на обемот на соработка помеѓу Град Скопје и граѓанскиот сектор, при планирање, програмирање и практична реализација на активности за младите со посебни потреби во нивното слободно време.

Специфична цел 4

Подобрување на меѓу генерациската толеранција помеѓу младите лица и постарите генерации на граѓани.

Стратегии

4.1. Подигнување на свеста за поголема толеранција и потенцирање на фактот дека сите генерации на граѓани живеат во исто општество и ги засегаат исти проблеми.

4.2. Користење на волонтерството на младите лица како алатка за надминување на настанатиот меѓу генерациски јаз.

5.7. ПРИОРИТЕТ МЛАДИНСКО САМОВРАБОТУВАЊЕ

Општа цел

Зголемување на можностите за вработување и самовработување на младите преку усогласување на понудата и побарувачката на пазарот на трудот.

Специфична цел 1

Согледување на реалните потреби на побарувачката на пазарот на трудот.

Стратегии

1.1. Редовна комуникација помеѓу стопанските, занаетчиски комори, Град Скопје со образовниот и граѓанскиот сектор

1.2. Водење и редовно ажурирање база на податоци за потребни кадри.

1.3. Креирање листа на приоритетни занимања

1.4. Програма за субвенционирање за работодавачите.

Специфична цел 2

Прилагодување на понудата на пазарот на трудот.

Стратегии

2.1. Обука, преквалификација и учење преку работа за нискообразовни профили и профили кои се на листата на приоритетни занимања.

2.2. Соработка со образовните институции и Предлог за воведување практична работа во образовниот систем.

Специфична цел 3

Поттикнување на самовработувањето на младите во сектори согласно со потребите на понудата и побарувачката на пазарот на трудот.

Стратегии

3.1. Финансиска/материјална поддршка за младите да основаат свој оддржлив бизнис.

3.2. Помош исклучиво за оддржливи и модерни бизниси кои генерираат нови работни места.

5.8. ПРИРИТЕТ КУЛТУРА

Општа цел

Поддршка за културно ангажирање, творештво и помасовно вклучување на младите во активности од културата преку подобро / соодветно достапно информирање и вмрежување на сите чинители од областа на културата и млади.

Специфична цел 1

Да се воспостават критериуми и механизми за поддршка на иницијативите кај младите од културната дејност преку проектно финансирање, поддршка на млади таленти и нивна промоција на локално, национално и меѓународно ниво.

Стратегии

1.1. Поддршка на младински проекти од културата како хоризонтална вредност на програмирањето на културата во Град Скопје како и посебен приоритет во финансиските програми за култура.

1.2. Поддршка за млади таленти во Град Скопје преку финансиски средства, дообука и професионален развој (менторство, таторство, обуки, посети и слично).

Специфична цел 2

Да се зголеми младинската информираност за активностите и настаните од културата преку систем за адаптирање на мерките за дисеминација на информации до младите.

Стратегии

2.1. Создавање на информативни точки за култура во училиштата и младинските организации и зголемување на соработката помеѓу сите засегнати страни со цел зголемено информирање.

2.2. Користење на веб портали за млади како и останати средства за информирање и емисии на медиуми (Радио, ТВ, Студентско радио, Државен медиум).

Специфична цел 3

Да се зголеми атрактивноста на културните настани кај младите преку зголемено вклучување и консултирање на младите во планирање и спроведување на истите.

Стратегии

3.1. Вклучување на младинските организации (и подоцна Младинскиот Совет на Скопје) во активности за планирање, спроведување и евалуација на културната понуда во Град Скопје.

Специфична цел 4

Да се зголеми достапноста на културни настани за младите кои се соочуваат со различни пречки за учество, преку повластени програми, иницијативи за инклузија во заедница и останати механизми за обезбедување на услови и пристап.

Стратегии

4.1. Финансиски програми за повластени билети (влезници / превоз) за лица кои потпаѓаат под категории млади со помалку можности (со социјални проблеми, здравствени пречки, малцински групи, од рурални области, финансиски пречки и проблеми и останато).

4.2. Посебни иницијативи за инклузија на млади со помалку можности да пристапат до настани и програми од културата кои би се воделе од Град Скопје и граѓански организации кои работат во област на инклузија.

6. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ЛОКАЛНАТА СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДИ ЗА 2014 ГОДИНА

6.1. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТ МЛАДИНСКО ИНФОРМИРАЊЕ

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Општа цел: Воспоставување механизми (или канали) за информирање на младите на ниво на Град Скопје				
Специфична цел 1 Зајакнување на соработката помеѓу локалната самоуправа, граѓанските организации и останатите правни субјекти што развиваат програми за млади				
Стратегија 1.1. активности				
1.Повик и покана до сите заинтересирани страни	-Одговор од сите заинтересирани страни и нивно учество	-Повик од градот кон заинтересираните страни -Официјални покани	Јануари 2014	-Град Скопје
2.Работни состаноци	-Реализирани состаноци, кои ќе доведат кон изработка на заедничка програма	-Број на состаноци -Листа на учесници -Извештаи од состаноците	Февруари - април 2014	-Град Скопје

3. Утврдување заеднички документ, програма	-Изработена програма за работа, која што е прифатлива за сите заинтересирани страни	-Број на учесници -Прифатлива програма за номинираните претставници	Мај 2014	-Град Скопје и номинирани претставници
4. Комуникација преку интернет	-Функционална комуникација, преку која непречено ќе се споделуваат информациите	-Навремена комуникација -Учество на сите заинтересирани страни	Континуирано	-Град Скопје и номинирани претставници
5. Креирање дата база	-Креирана дата база која што ќе биде достапна за целната група преку сите вклучени актери во процесот	-Навременост на податоци -Застапеност на сите заинтересирани страни	Јуни - август 2014	-Град Скопје
6. Размена на податоци	-Функционална дата база, во која ќе се поставуваат информациите, кои постојано ќе бидат обновувани и достапни до целната група	-Непречен проток на информации -Учество на сите заинтересирани страни	Август 2014 - континуирано	-Град Скопје и номинирани претставници
Стратегија 1.2. активности				
1. Отпочнување иницијатива за Младински Информативен Центар	-Реализација на иницијативата, која ќе води кон отворање инфо центар	-Поставување на Младински Информативен Центар во годишната програма	Август 2014	-Град Скопје
2. Одредување локација	-Утврдување функционална местоположба, која е пристапна до младите	-Потпишан договор за користење простор -Официјално образложение	Септември 2014	-Град Скопје

		за изборот на локацијата		
3.Избор на персонал и ресурси	-Извршена селекција, според предвидените критериуми, лица квалификувани да работат со млади и соодветен инвентар за центарот	-Отворен повик и селекција на персонал и ресурси -Квалификација на персоналот -Потребна опрема за функционирање	Октомври - ноември 2014	-Град Скопје
4.Отворање на центарот	-Официјално отворање на Младинскиот Информативен Центар, кој ќе биде посетуван од младите и ќе одговори на нивните потреби за младинско информирање	-Навременост во подготовките -Број на учесници, гости, млади	Декември 2014	-Град Скопје
Специфична цел 3 Да се разработи, развие и спроведе медиумски план на Град Скопје, со цел проток на информации до младите				
Стратегија 3.2 активности				
1.Повик, апликација за избор на јавна личност	-Успешно реализиран повик, на кој се пријавени јавни личности со јасна програма, каков е нивниот пристап до младите	-Навременно подготвување документација -Достапност на информации -Број на апликации	Јуни 2014	-Град Скопје и членки на мрежа
2.Гласање (анкетно онлајн)	-Реализиран избор на јавно	-Непречено функционирање	Јули - август	-Град Скопје и

за избор на јавно лице	лице, преку јавно гласање, каде младите директно одлучуваат кој да им ги пренесува информациите	на онлајн гласање -Број на млади вклучени во гласањето	2014	членки на мрежа
3.Промовирање на јавното лице	-Преставување на лицето, кој ќе се обрати до целната група и ќе ја објасни неговата улога	-Меѓусебна согласност помеѓу јавното лице и заинтересираните страни -Медиумско покривање -Број на млади кои се запознаени со промоцијата	Септември 2014	-Град Скопје и членки на мрежа
4.Кампања за промоција	-Успешно реализирана кампања, каде младите се вклучени и запознаени за нивните можности, преку навремено информирање	-Број на млади опфатени со кампањата -Број на институции -Финален продукт и дистрибуција на истиот до младите -Медиумска покриеност -Опфатеност на целата територија на Град Скопје	Септември – декември 2014	-Јавно лице

6.2. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТ ЛОКАЛНА МЛАДИНСКА РАБОТА

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
<p>Општа цел Зголемување на соработката и информираноста помеѓу општините, училиштата, здруженијата на граѓани и младите во насока на поттикнување на интересот за волонтирање на младите и зголемување на вклученоста на младите за реализација на проекти и програми насочени кон вработување и подобрување на образовните програми</p>				
<p>Специфична цел 1 Зголемување на информираноста на младите за законот за волонтирање и придобивките од младинската работа, информираност за здруженијата на граѓани кои делуваат во областа на</p>				

задоволување на младинските потреби и тековните активности кои ги остварува градот Скопје, општините, младинските здруженија на граѓани, училиштата и студентските организации во насока на младински проекти				
Стратегија 1.1. активности				
1.Организирање на инфо денови од страна на Градот заедно со здруженијата на граѓани кои делуваат во областа на задоволување на младинските потреби организирани на секои две години во самите училишта	-Учество на сите средни училишта во Град Скопје -Учество на здруженија на граѓани со информативни штандови -Посетеност на штандовите од страна на ученици	-Број на училишта каде се одржале инфо деновите -Број на здруженија - учесници -Број на ученици кои ги посетиле штандовите	2014	-Град Скопје -Здруженијата на граѓани
Стратегија 1.5. активности				
1.Иницијатива за воспоставување на сектор за млади во Град Скопје кој би пласирал информации за можности за волонтирање	-Реализирана средба со релевантни претставници -Развиени се чекори за формирање на сектор за млади	-Број на лица кои ја посетиле средбата -Функции на лицата -Број на организации кои ги преставуваат	2014	-Град Скопје

Стратегија 1.6. активности				
1.Анализа на потребата на младите за развој на информативен веб портал за информирање на младите за можности за волонтирање, за активните проекти на невладините организации	-Развој на информативен веб портал согласно на потребите на младите за информации поврзани со младинската работа -Објавување и следење на тековни содржини од страна на Здруженијата на граѓани -Посетеност на порталот од страна на младите	-Број на посетители на веб порталот -Број на здруженија регистрирани на порталот -Број на објавени содржини	2014	-Град Скопје -Здруженијата на граѓани
Цел 2: Иницирање на воспоставување на соработка и зајакнување на постоечката соработка помеѓу основните и средните училиштата, локалната самоуправа како и здруженијата на граѓани				
Стратегија 2.1. активности				
1.Развој на механизми за воспоставување на локални младински клубови во рамките на локални месни заедници водени од младите од општините на Град Скопје	-Проценка на можноста за воспоставување на локални младински клубови -Развој на конкретни чекори за формирање на клубовите -Креирање на програма за работа на младинските	-Развој на стратегија за воспоставување на младински клубови -Развој на активности за планирање на програма на работа	2014	-Град Скопје

	клубови			
2. Презентирање на овие механизми за локални младински клубови и соработка со општините на ниво на Град Скопје за воспоставување на младински клубови	- Презентирации на механизмите за воспоставување на младински клубови во секоја од општините, со цел да се прифати воспоставувањето на клубовите за млади во поголем број на општини	- Број на остварени средби со претставници од општините на ниво на Град Скопје	2014	- Град Скопје
Стратегија 2.2. активности				
1. Воспоставување на младински клубови во оние општините кои ќе ги усвојат стратегиите за младински клубови и овозможување на финансиска поддршка на клубовите од страна на Градот	- Активни се голем број на млади луѓе кои редовно ги посетуваат овие клубови, што придонесува кон подигнување на целокупното активно граѓанство помеѓу младите во Скопје. Клубовите се разместени на различни локации низ градот, достапни за сите граѓани и преку клубовите младите лица се информираат за разни теми како: волонтерство, животната средина, култура, спортски активности, тековни и идни проекти итн.	- Број на воспоставени младински клубови - Број на млади кои ги посетуваат младинските клубови - Планирани одредени финансиски средства во буџетот на Град Скопје за поддршка на младинските клубови	2014	- Град Скопје - Општини - Здруженијата на граѓани
Стратегија 2.3. активности				
1. Развој на анкетна анализа од страна на градот во соработка со невладините организации и	- Спроведување на анкетата во училишта - Анализа на податоците од анкетата	- Број на училишта кои учествуваат во анализата - Број на анкетирани ученици	2014	- Град Скопје - Здруженијата на граѓани - Училишта

спроведување на анкетата од страна на работните клубови во училиштата, насочена кон анализа на интересот на младите за областите за волонтирање.	-Формирање на база на податоци со информации за потенцијални волонтери и нивни интереси	-Број на внесени податоци во базата на податоци		
--	---	---	--	--

6.3. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ ОБРАЗОВАНИЕ

А) ФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Општа цел: Подорудвање на квалитетот на образовната подготовка на младите со цел брзо наоѓање на работа или отворање сопствен бизнис				
Специфична цел 1 Подобрување на техничките услови за работа во сите образовни профили				
Стратегија 1.1. активности				
1.Анализа на просторните можности во средните училишта за спроведување на кабинетска настава	-Сите средни училишта во Град Скопје имаат развоен план според кој бројот на запишани паралелки во следната учебна година овозможува одржување на кабинетска настава во училиштата	-Број на запишани паралелки во следната учебна година е во согласност со просторните можности на средните училишта за одржување на кабинетска настава	2014	-Град Скопје -Министерство за образование и наука -Средните училишта на Град Скопје
Стратегија 1.2. активности				

1. Анализа на потребите од нагледни средства и лабораториска опрема	-Сите средни училишта во Град Скопје имаат изготвено анализа за потребите од техничка опрема	-Извештаи од анализите за потребите од техничка опременост во средните училишта на Град Скопје	2014	-Средните училишта на Град Скопје
2. Опременување на кабинетите со нагледни средства . Опременување на лабораториите со соодветна апаратура за изведување на практична настава	- Подобри постигнувања на учениците	- Број на опремни кабинети - Број на опремни лаборатории за практична настава -Резултати од постигнувањата на учениците (од следната учебната година после опременувањето на кабинетите/лабораториите за практична настава)	2014 до крајот на 2015	-Град Скопје -Министерство за образование и наука -Средните училишта на Град Скопје
Специфична цел 2 Подобрување на практичната настава во училиштата преку поврзување на училиштата со стопанскиот сектор				
Стратегија 2.1. активности				
1.Формирање на работни тимови во средните стручни училишта во соработка со стопанскиот сектор за воведување на	-Воспоставена успешна соработка меѓу средните стручни училишта, стопанскиот сектор и локалната самоуправа	-Направена анализа за испитување на потребите на пазарот на трудот -Број на формирани работни тимови во	До крајот на 2014	-Локална самоуправа на Град Скопје -Стопанска комора

образовни профили, планирање на програма и практичната настава во склад со потребите на пазарот на трудот земајќи ги во обзир специфичностите на локалната заедница и принципите на одржлив развој		средните училишта -Број на отворени нови образовни профили и/или коригирани програми за реализирање на наставата и праксата во средните стручни училишта		
Стратегија 2.2. активности				
1. Организирање на професионална пракса на учениците во стопанството	-После завршувањето на школувањето учениците имаат подобра стручна подготовка	-Број на стопански субјекти во кои се изведува професионалната пракса -Статистички податоци за бројот на завршени ученици кои се вработиле или отвориле сопствен бизнис	2014	-Формираните работни тимови во чиј состав влегуваат претставници на локалната самоуправа, стопанскиот сектор и средните училишта
Специфична цел 3 Мотивирање на младите за запишување во средните училишта за кои постои поголема потреба на пазарот на трудот и локалната заедница				

Стратегија 3.1. активности				
1. Стипендирање на учениците за изучување на образовните профили за кои постои поголема потреба на пазарот на трудот и локалната заедница	-Младите се заинтересирани за изучување на образовните профили што се бараат на пазарот на трудот	-Број на млади кои примаат стипендии	2014	-Град Скопје
Стратегија 3.2. активности				
1. Развивање на програми за преквалификација на младите кои имаат завршено некое сродно образование	-Зголемен е бројот на млади квалификувани според потребите на пазарот на трудот	-Број на програми за модулarno образование -Број на преквалификувани млади	2014	-Средните училишта -Бирото за развој на образованието -Стопанска комора
Стратегија 3.3. активности				
1. Воведување на професионална ориентација во основните училишта и гимназиите како обавезен дел во наставниот план и програма	-Подобрен е професионалниот развој на младите според нивниот интерес и способности	-Професионалната ориентација е вклучена во наставниот план и програма во основните училишта и гимназиите	2014 / 2015	-Биро за развој на образованието -МОН
Специфична цел 4 Овозможување пристап на учениците со различен				

успех до сите средни училишта				
Стратегија 4.1. активности				
1. Воведување на регулатива за процентуално запишување на ученици со различен успех во средните училишта	-Еднакви стандарди за оценување на постигнувањата на учениците во сите училишта	-Правна регулатива за упис во средните училишта според која секое училиште ќе запише определен процент на ученици според успехот од основното образование	До јуни 2014	-Министерство за образование и наука -Град Скопје
Специфична цел 5 Континуирано професионално усовршување на раководниот и наставниот кадар				
Стратегија 5.1. активности				
1. Организирање на семинари и работилници за обука на наставниот кадар во склад со новите наставни трендови и потребите на пазарот на трудот	-Квалификуван наставен и раководен кадар во училиштата	-Статистички податоци за следење на професионалниот развој на наставниот и раководниот кадар	2014	- Град Скопје -Биро за развој на образование -МОН
2. Организирање на семинари и работилници за обука на раководниот	-Квалификуван раководен кадар во училиштата	-Статистички податоци за следење на професионалниот развој	2014	-Град Скопје -Биро за развој на образование

кадар за менаџирање на училиштата		на наставниот и раководниот кадар		-МОН
-----------------------------------	--	-----------------------------------	--	------

Б) НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Општа цел Развој и интеграција на младите од Град Скопје преку формално и неформално образование				
Специфична цел 1 Јакнење, афирмирање и подигање на квалитетот на неформалното образование				
Стратегија 1.1. активности				
1.Анализа на капацитетите на граѓанскиот сектор кој нуди НФО и креирање дата база и идентификување на потребите на НВО кои нудат НФО	-Детални информации за капацитетите, содржините и методите на НФО	-Број на организации што го промовираат НФО -Број на внесени податоци во базата на податоци	2014	-Агенција за млади и спорт -Град Скопје
2.Искористување на ресурс – центарот за поддршка на НФО преку ставање на располагање градење на капацитетите преку обуки и стручна поддршка од ГО	-Поефективно вклучување на Ресурс центарот кој е на располагање на ГО, и нуди стручна подршка- обуки во низа на сегменти на ГО кои работата со НФО	-Број на одржувани обуки за поддршка на НФО	2014	-Граѓански организации -Агенција за млади и спорт -Град Скопје

Стратегија 1.3. активности				
1.Поддршка и промоција на НФО од страна на формалното образование (состаноци, промоција на активности и средби)	-Промовиран НФО преку различни активности и обуки реализирани во состав на проектот	-Број на настани за промовирање на НФО -Број на активности реализирани преку НФО методи -Број на работилници со цел подигнување на НФО капацитетите на наставниците	2014	-Граѓански организации -Агенција за млади и спорт -Град Скопје
Стратегија 1.5. активности				
1. Организирање на средби помеѓу претставниците на НФО и ФО	-Воспоставена честа комуникација помеѓу НФО и ФО	-Број на одржани средби -Број на претставници на НВО -Број на претставници од институциите	2014	-Граѓански организации -Град Скопје
Стратегија 1.6. активности				
1. Одржување на конференција каде што ќе се подготвува драфт програма за утврдување на модел, услови и начин на изведување на НФО во училиштата	-Подготвена драфт програма за утврдување на модел, услови и начин на изведување на НФО во училиштата	-Број на учесници во подготвување на драфт програма -Број на предлог идеи за драфт програмата	2014	-Граѓански организации -Агенција за млади и спорт -Град Скопје
Специфична цел 2 Воспоставување на механизми на соработка во пракса помеѓу формално и				

неформално образование				
Стратегија 2.1. активности				
1.Обезбедување на простор за младите за создавање на иницијативи помеѓу младите и институциите	-Подобра комуникација помеѓу младите и институциите и повеќе младински активизам	-Број на обезбедени простории -Број на учесници од страна на младите -Број на претставници од страна на институциите -Број на предложени иницијативи – имплементирани иницијативи	2014	-Граѓански организации -Агенција за млади и спорт -Град Скопје
Стратегија 2.2. активности				
1.Организирање на саем каде бизнис секторот ќе има можност да се претстави помеѓу младите	-Воспоставена комуникација помеѓу младите и бизнис секторот	-Број на поканети луѓе во саемот -Бројна учесници кои присуствувале на саемот -Број на директни поддржувачи на иницијативи	2014	-Агенција за млади и спорт -Град Скопје -Бизнис секторот -Граѓански организации -Училиштата -Универзитетите
Стратегија 2.3. активности				
1.Организирање на специфични обуки за наставен кадар за правилно организирање на воннаставни активности	-Подготвен кадар за организирање на воннаставни активности	-Број на одржани обуки -Број на учесници -Број на спроведени иницијативи	2014	-Граѓански организации -Училиштата
Специфична цел 3 Децентрализирано образование со модерни и				

интер-активни методи и содржини кои ги стимулираат младите				
Стратегија 3.1. активности				
1. Организирање на дебати, дискусии на теми кои што се значителни за младите вклучувајќи ги тука и табу темите за кои што треба отворено да се разговара за да се намали незнаењето и последиците во тие области	-Младите ќе имаат повеќе информации за општи и табу теми.	-Број на одржани средби -Број на учесници – млади -Број на учесници – претставници од институциите -Број на предложени табу теми	2014	-Граѓанските организации -Училиштата -Град Скопје
2. Вклучување на родителите во активностите заедно со децата	-Зголемен придонес на родителите и повеќе изворен систем	-Број на родителите вклучени во активностите -Број на ученици вклучени во активностите -Број на наставници вклучени во активностите	2014	-Училиштата -Град Скопје -Граѓанските организации
Стратегија 3.2. активности				
1. Организирање на обуки кај младите за стекнување на меки вештини	-Подготвена младина за пазарот на трудот	-Број на одржани обуки -Број на спроведувани теми -Број на учесници кои директно биле вклучени -Број на учесници кои успешно ги завршиле обуките	2014	-Граѓанските организации -Град Скопје

6.4. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ МЛАДИНСКО УЧЕСТВО

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Општа цел: Зголемување на учеството на младите во процесите на одлучување во поглед на младински прашања и интереси				
Специфична цел 1 Подобрено учество на децата и младите во процесите на донесување одлуки во основните и средните училишта				
Стратегија 1.1. активности				
1.Испраќање Предлог барање од страна на градот Скопје до Биро за развој на образование/Министерство за образование и наука за статутарни промени во средните училишта за воведување и	-Испратено и проследено предлог барање за статутарни промени	-Брза интервенција од страна на Градот Скопје и навремено доставување на барањето	Јануари 2014	-Град Скопје -Биро за развој на образованието -Министерство за образование и наука

формализирање на училишните заедници				
2.Спроведување на барањето и согласност со статутарните промени	-Извршени промени и донесен нов Статут	-Навремено усогласување со статутарните промени	Април 2014	-Биро за развој на образованието - Министерството за образование и наука
3.Формално уредување на училишните заедници	-Почеток на формално уредување на училишните заедници	-Број на училишни заедници -Број на ученици заинтересирани за партиципирање во заедниците	2014	-Град Скопје -Средните училишта на територијата на Град Скопје
Стратегија 1.2. активности				
1.Изработка на индивидуални програми за работа на училишните заедници во состав на училиштата	-Годишна програма која ќе придонесе за поголемо учество на младите	-Средства издвоени од училиштето за спроведување на програмата -Капацитет на училишна заедница / односно број на вклучени ученици	2014	-Училиштата на територија на Град Скопје
Специфична цел 2 Формирање на Совет на млади во Град Скопје				
Стратегија 2.1. активности				
1.Формирање на иницијативен одбор од младински организации и	-Дата база на организации кои работат со млади -Реализирани состаноци за вклучување на засегнатите	-Број на организации во дата базата -Број на остварени средби -Број на организации	Јануари 2014	-Град Скопје

здруженија активни на територијата на Град Скопје	страни и формирање на иницијативен одбор	вклучени во одборот		
2.Објавување на повик за вклучување на организации и здруженија во Советот на млади	-Публикуван повик и промовиран до сите заинтересирани страни на територија на Град Скопје -Направен избор на организации и членки за Советот на млади	Број на заинтересирани организации кои ќе одговорат на повикот	Март 2014	-Град Скопје
Стратегија 2.2. активности				
1.Покана до сите членови на Советот за присуство на основачкото Собрание	-Поканети сите членови -Креирана организациска структура на Советот и претставниците	-Број на поканети организации	Април 2014	-Град Скопје
2.Одржување на првото основачко Собрание на Советот на млади на Град Скопје	-Основан Совет на млади на ниво на Град Скопје	-Број на избрани претставници и присутни на Собранието	Април 2014	-Град Скопје -Иницијативен одбор за креирање на Совет на млади -Совет на млади
Стратегија 2.3. активности				
1.Испраќање на покана за доставување предлог програми на сите членови	-Уредно поканети сите членови да учествуваат со идеи -Доставени предлог идеи и активности за Првата годишна програма на Советот на млади	-Број на организации кои одговориле на повикот -Број на доставени предлог идеи	Мај 2014	-Град Скопје
2.Усвојување на предлог годишна програма и	-Усвоена Програма за 1 година работа на Советот	-Износ на одвоени средства од буџетот на	Јули 2014	-Град Скопје

креирање на Акциски план врз база на Годишната програма за период од 1 година	-Изготвен Акциски план -Издвоен дел од буџетските средства на градот Скопје млади на Град Скопје	Град Скопје		
Специфична цел 3 Формирање на сектор / одделение за млади на Град Скопје				
Стратегија 3.1. активности				
1. Барање за формирање сектор/одделение, односно промена во систематизација во градот Скопје	-Развој на конкретни чекори за промена на систематизацијата -Основано тело (сектор или одделение) за млади во склоп на Град Скопје	-Брза интервенција и навремено спроведување на процедурите -Број на остварени средби во насока на промена на систематизација	Јануари 2014	-Град Скопје
Стратегија 3.2. активности				
1. Поставување на одговорен и задолжување за координација на Советот за млади и поврзување на Советот на млади со локалната самоуправа	-Поставено лице задолжено за координација со Советот на млади -Координирање на состаноците на Советот на млади -Разменети искуства и продлабочена соработка помеѓу младинските организации, Советот на млади и локалната администрација -Ефикасна работа на	-Број на одржани состаноци со Советот на млади -Број на предлози за иницијативи и активности од страна на Советот	Март 2014	-Град Скопје -Совет на млади

	Советот на млади и полесен пристап на Советот на млади до локалната администрација во однос на интересите на младите			
Стратегија 3.3. активности				
1. Одржување информативни состаноци за потребите на младите на територијата на Град Скопје и потребите на младинските организации	- Одржани состаноци - Собрани информации за изработка на програмата	- Број на одржани состаноци - Број на младински организации присутни на состаноците - Број на пишани предлози и коментари доставени од организациите	Април 2014	- Град Скопје
2. Изработка на анализа за потребите на младите и за зголемување на учеството на младите во процесите на донесување одлуки и создавање проактивна младина	- Изготвена анализа - Дата база на податоци со колектираните информации	- Број на вклучени организации и училишта во анализата - Содржина и големина на анализата	Август 2014	- Град Скопје
3. Врз база на анализите изработка на програма за поттикнување на младинското учество, потребите на младинските организации и координација на истите	- Изготвена програма врз база на анализите и информативните состаноци	- Содржина и големина на програмата - Број на области и теми опфатени со програмата	2014	- Град Скопје

6.5. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ ЗДРАВСТВО И ПРЕВЕНЦИЈА

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Општа цел Подобрена општата здравствена состојба на младите во Град Скопје со координиран пристап на институциите, единиците на локална самоуправа и граѓанскиот сектор, преку сеопфатно информирање и сервиси за млади				
Специфична цел 1 Подобрен степен на квалитетно информирање на младите и нивниот пристап до здравствени институции и сервиси за млади				
Стратегија 1.1. активности				
1. Креирање на дата база на здравствени институции и сервиси за млади во Град Скопје	-Креирана дата база на здравствени институции и сервиси за млади	-Функционална дата база	Јануари – март 2014	-Град Скопје
2. Организирање на квартални состаноци со претставници од здравствени институции, претставници од ЕЛС, ГО кои работат со млади и	-Организирани 4 состаноци -Зголемен степен на меѓусебна информираност и координираност -Изготвени механизми за соработка	-Број на присутни учесници на состанокот -Подобрена соработка помеѓу претставниците на институциите	Јануари – декември 2014	-Град Скопје -Здравствени институции -Сервиси за млади -10 Општини во

сервиси за млади				рамки на Град Скопје -Граѓански организации
Стратегија 1.2. активности				
1.Формирање на дополнителни 2 сервиси за млади во уште 2 општини според приоритетите и потребите на младите	-Формирани два сервиси за млади во два Скопски општини -Зајакнати капацитети на вработените во сервисите за млади	-Број на млади кои ќе бидат опфатени во новите формирани сервиси за млади -Број на ангажирани лица во сервисите -Број на реализирани обуки за јакнење на капацитетите на вработените	Јануари – декември 2014	-2 Скопски општини -Граѓански организации -Здравствени институции
2.Организирање на периодични кампањи за бесплатни здравствени прегледи (рана дијагностика, скрининг, систематски прегледи, крводарителски акции)	-Реализирани бесплатни прегледи	-Број на реализирани бесплатни прегледи -Број на млади кои користеле бесплатни прегледи	Мај – декември 2014	-Здравствени институции -Сервиси за млади -Општините Црвен крст на Град Скопје -Средни училишта
Стратегија 1.3. активности				
1.Печатење на информативни флаери за услугите на сервисите и нивно дистрибуирање до младите	-Испечатени флаери -Дистрибуција на флаери	-Број на печатени флаери -Број на информирани млади за услугите на сервисите	Април – октомври 2014	-Здравствени институции -Граѓански организации -Општините -Средни училишта
2. Информирање на учениците за здравствени	-Реализирани информативни средби од страна на	-Број на реализирани информативни средби	Мај – декември	-Средните и основните

услуги за млади и врсничка едукација за сексуално и репродуктивно и орално здравје	младинските клубови и сервисите за млади -Реализирани врснички работилници	-Број на присутни млади на информативните средби -Број на реализирани врснички работилници -Број на присутни млади во текот на работилниците	2014	училишта -Сервисите за млади -Општините -Здравствените институции -Хера
3. Промоција на постоечки здравствени институции и сервисите за млади преку јавни медиуми, социјални мрежи и веб страните на општините	-Промовирани постоечки здравствени институции и сервисите за млади преку јавни медиуми -Гостувања на емисии во ТВ медиуми	-Број на емитувања во јавни медиуми за промоција на здравствените институции и сервисите за млади -Број на реализирани гостувања во емисии	Јануари – декември 2014	-Здравствени институции -Сервиси за млади -Општините -Училиштата
Специфична цел 2 Поттикнување и промовирање на здрави животни навики				
Стратегија 2.1. активности				
1. Формирање на работна група за подготовка на програми за здрави и животни навики според возраста и годината на образование	-Формирана работна група	-Број на организирани иницијални средби -Број на присутни претставници на засегнати страна	Февруари 2014	-Град Скопје
2. Изготвување на унифицирани програми за здрави животни навики според возраста и годината на образование	-Изготвени унифицирани програми за здрави животни навики според возраста и годината на образование	-Број на реализирани средби на работната група	Март – Април 2014	-Институт за јавно здравје -Здравствени институции -Сервиси за млади -Општините и Град Скопје -Училишта

				-Граѓански организации
Стратегија 2.2. активности				
1.Реализација на неформални работилници во основните и средните училишта за промоција на здрави животни навики и здрав начин на исхрана кај децата и младите	-Подигната свеста кај младите за важноста од здравиот начин на живеење како и практикувањето на здрави животни навики	-Број на реализирани работилници -Број на присутни ученици на секоја од работилниците	Мај – декември 2014	-Училиштата -Граѓанските организации -Сервисите за млади -Општините на Град Скопје
2.Кампања за промоција на здрав начин на исхрана кај младите и други актуелни теми	-Реализирани средби со средношколци и основци -Органиzirани штандови за промоција на здрав начин на исхрана -Испечатени флаери со совети за здрав начин на исхрана -Медиумска промоција на совети за здрав начин на исхрана	-Број на реализирани средби во основните и средните училишта -Број на испечатени и дистрибуирани флаери -Број на организирани штандови	Мај - декември 2014	-Сервиси за млади -Здравствените институции -Граѓански организации -Општините преку локалните институции -Училиштата

6.6. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ КВАЛИТЕТ НА ЖИВЕЕЊЕ

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Општа цел Подобрување на квалитетот и квантитетот на понудата на активности за младите во нивното слободно време и активно вклучување на младите во зачувувањето на зеленилото и животната средина				
Специфична цел 1 Активација на младите преку нивно вклучување во активности за зачувување на зеленилото и животната средина				
Стратегија 1.1. активности				
1.Имплементација на предавања и обуки за младите за подигнување на нивната свест за животната средина во нивното непосредно опкружување	-Свеста за значењето и зачувувањето на животната средина е подигната помеѓу сите актери и се креирани идеи за идни акции за зачувувањето на здравата животна средина	-Организирани се 4 предавања и 2 обуки и опфатени се 200 млади лица од Град Скопје -Вклучени се 4 млади обучувачи и предавачи -Кај младите луѓе директно опфатени од предавањата	Мај и септември 2014 година	-Град Скопје -НВО секторот

		и обуките е подигната свеста за животната средина во нивното непосредно опкружување, а информацијата тие ја проследуваат и до своите врстници		
Стратегија 1.2. активности				
1.Организирање на настани за чистење од отпадоци на зелени површини на територија на Град Скопје	-Исчистени се поголем број на површини и кај младите е подигната свеста за одржување на површините во уредна состојба	-Вклучени се 200 млади лица во 5 акции за чистење на зелените површини -Младите се активираат во својата локална средина и стануваат свесни за значењето за зачувување на зелените површини	Јануари – септември 2014	-Град Скопје -НВО секторот
Специфична цел 2 Зголемување на обемот и квалитетот на културните, спортските, волонтерските и други активности за младите во нивното слободно време				
Стратегија 2.1. активности				

<p>1.Креирање на профили на социјалните мрежи од страна на Град Скопје, каде што младите ќе можат да најдат информации од градот за можностите за користење на своето слободно време</p> <p>(дополнување на приоритетот младинско информирање)</p>	<p>-Младите луѓе ги користат информациите од социјалните мрежи за пополнување на своето слободно време и се поголем број на млади го искористуваат своето слободно време на корисен начин</p>	<p>-Креирани се профили на три различни социјални мрежи и директни корисници се 5,000 млади луѓе, во период од една година</p> <p>-Информацијата е доближена до медиумите кои многу често ги користат младите луѓе</p>	<p>Јануари - март 2014 година</p>	<p>-Град Скопје</p>
<p>2.Креирање и дистрибуција на промотивен материјал со информации за можностите за активно искористување на слободното време помеѓу младите луѓе</p>	<p>-Младите ги искористуваат информациите содржани во информативните единици и почнуваат активно да го користат своето слободно време</p>	<p>-Креирани се и дистрибуирани се 5,000 постери и информативни единици</p> <p>-Младите луѓе доаѓаат во непосреден контакт со информации кои се битни за облагодарување на нивното слободно време</p>	<p>Септември 2014 година</p>	<p>-Град Скопје -НВО секторот</p>
<p>Стратегија на 2.2. активности</p>				
<p>1.Организирање на конференција за вмрежување на граѓанскиот сектор и Град Скопје</p>	<p>-Зачестени се меѓусебните средби на организациите кои работат млади</p> <p>-Секторот за млади при Град Скопје организира поголем број на индивидуални</p>	<p>-Организирана е една конференција и вклучени се 100 организации од граѓанскиот сектор</p> <p>-Подобрена е комуникацијата помеѓу</p>	<p>Април 2014 година</p>	<p>-Град Скопје</p>

	состаноци со невладините организации за остварување на соработка	Град Скопје и здруженијата на граѓани од негова територија		
2.Организирање на волонтерски акции за помош на постарите лица, кои имаат потреба од тоа	-Кај младите лица се подигнува и развива волонтерскиот дух, а исто така тие имаат можност за квалитетно искористување на слободното време	-Организирани се 10 акции за носење на продуктите на постарите лица од зелените пазари до нивните домови, ангажирани се 200 млади лица. -Младите лица се активни граѓани на овој Град и помагаат во развојот на општествената свест.	Мај и септември 2014	-Град Скопје -НВО секторот
Стратегија 2.3. активности				
1.Имплементирање на работилници и предавања за подигнување на свеста на младите за бенефитот од активно искористување на слободното време	-Се подигнува свеста кај младите и младите се веќе свесни за позитивниот исход на корисната имплементација на нивното слободно време и таа информација ја споделуваат со своите врсници	-Реализирани се 2 работилници и 2 предавања од наведената област и опфатени се 60 млади лица и 4 млади предавачи -Младите лица добиваат информации за корисноста на тоа да се активни граѓани	Април и август 2014 година	-Град Скопје -НВО секторот
Специфична цел 3 Унапредување на условите за живеење на младите лица со посебни потреби, преку квалитативно и квантитативно				

зголемување на понудата на активности за користење во нивното слободно време				
Стратегија 3.1. активности				
1.Изработка на комисиска проценка и елаборат за адаптација на капацитети за потребите за користење од страна на младите лица со посебни потреби	-Се подигнува свеста за присутноста на младите лица со посебни потреби во нашето опкружување и зајакнати се капацитетите за имплементација на активности за млади лица со посебни потреби	-Извршени се 2 проценки на капацитетите и изработен е 1 елаборат за реконструкција -Утврдени се потребите за реконструкција или изградба на нови капацитети за имплементација на активности во слободното време за млади лица со посебни потреби	Мај и септември 2014	-Град Скопје
Стратегија 3.3. активности				
1.Организирање на летен камп за развивање на волонтерскиот дух и поврзување на младите лица со нивните врсници со посебни потреби.	-Се креира добра врска и пријателски однос помеѓу младите лица со посебни потреби и младите волонтери и нивното дружење и помагање продолжува и по завршувањето на летниот камп	-Имплементиран е 1 камп во времетраење од 7 дена, вклучени се вкупно 40 млади лица -Младите лица се запознаваат со реалната ситуација во која се наоѓаат нивните врсници со посебни потреби и развиваат волонтерски	Јули 2014 година	-Град Скопје

		вештини за работа со оваа категорија на млади лица		
Специфична цел 4 Подобрување на меѓу генерациската толеранција помеѓу младите лица и постарите генерации на граѓани				
Стратегија 4.1. активности				
1. Организирање на предавања и пикник за подигнување на нивото на толеранција помеѓу младите лица и граѓаните од постарите генерации	- Се креира добра врска и пријателски однос помеѓу лицата од постарата генерација и младите волонтери и нивното дружење и помагање продолжува и по завршувањето на активноста	- Организирани се 2 предавања на кои 40 млади лица учат за подигнување на толеранцијата и реализирани се 2 пикника за дружење помеѓу младите лица и постарите генерации на граѓани, на кои учествуваат 100 граѓани на Град Скопје - Младите лица се здобиваат со техники како да го подигнат сопственото ниво на толеранција и преку меѓусебно дружење со постарите генерации на граѓани, се остварува контакт на непосреден начин и се развиваат неформални вештини	Мај и септември 2014 година	- Град Скопје - НВО секторот

Стратегија 4.2. активности				
1.Организирање на обуки наменети за едуцирање на младите лица и развивање на вештини за надминување на меѓу генерацискиот јаз	-Младите се активираат во сферата за надминување на меѓугенерацискиот јаз и во своите активности и пренесување на информации тие ги вклучуваат и своите врсници	-Организирани се 2 обуки, опфатени се 40 млади лица и 2 млади обучувачи -Младите добиваат информација за причините за настанатиот меѓу генерациски јаз и развиваат вештини како да го подобрат своето разбирање и како да помогнат во подобрувањето на настанатата ситуација	Март и ноември 2014 година	-Град Скопје -НВО секторот

6.7. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ МЛАДИНСКО САМОВРАБОТУВАЊЕ

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Општа цел Зголемување на можностите за вработување и самовработување на младите преку усогласување на понудата и побарувачката на пазарот на трудот				
Специфична цел 1 Согледување на реалните потреби на побарувачката на пазарот на трудот на Град Скопје				
Стратегија 1.1. активности				
1.Редовна комуникација на претставници од Град Скопје со претставници од Стопанските комори, Занаетчиската комора, Организацијата на работодавачи и други институции и/или здруженија кои се претставници на работодавачите на Град Скопје	-Реализирана средба со релевантни претставници на заинтересираните страни - Среднорочна прогноза и анализа на пазарот на трудот	-Број на лица кои ја посетиле средбата -Функции на лицата -Број на организации кои ги преставуваат -Број на локални самоуправи кои присуствуваат на средбата	На секои 3 месеци, почнувајќи од февруари / март 2014	-Град Скопје -Здруженија на граѓани

Стратегија 1.2. активности				
1. Водење и редовно ажурирање на база на податоци за потребни занимања и вештини кои треба да ги поседуваат невработените лица согласно одржаните средби на претставниците на Град Скопје и компарација со среднорочната прогноза од анализата на пазарот на трудот	-Редовно ажурирана база на податоци на потребни занимања и вештини	-Организирање обуки согласно потребните занимања и вештини -Присуство на истите од страна на млади лица -Поттикнување на младите своеволно да се пријават за присуство на обуките	Континуирано почнувајќи од почетокот на 2014	-Град Скопје -Здруженија на граѓани
Стратегија 1.3. активности				
1. Креирање на листа на приоритетни занимања (согласно со временскиот рок за реализација на вработување)	-Фокус на приоритетните занимања -Доставување на истата листа до релевантните институции со цел обучување на потребен кадар	-Редуцирање на вишокот кадри за неприоритетни занимања	Средина на 2014	-Град Скопје
Стратегија 1.4. активности				
1. За релативно најбрзи реализирани вработувања на работодавачите им се понудува програма за субвенционирање со претходно реализирана обука во времетраење кои ќе биде установена зависно типот на	-Нови работни места кои ќе помогнат при намалување на невработеноста кај младите до 30 години	-Број на обучени лица	Почнувајќи од втора половина на 2014 до 2017	-Град Скопје -Агенција за вработување на Република Македонија

занимањето				
Специфична цел 2 Прилагодување на понудата на пазарот на трудот				
Стратегија 2.1. активности				
1. Создавање на потребни кадри преку дообука, преквалификација и учење преку работа на самото работно место (вклучувајќи нискообразовни профили) согласно претходно утврдени барања на работодавачите	-Квалификуван кадар за соодветното работно место	-Број на успешно обучен и вработен кадар	Од април 2014	-Град Скопје -Агенција за вработување на Република Македонија
2. Водење редовна евиденција за присутност од страна на обучувачите и доставување до претставниците на Град Скопје	-Препознавање на потребниот квалификационен кадар за време на обуките -Развој на одговорност и работни навики кај лицата кои ќе се обучуваат	-Редовна посетеност на најмалку 80% од обуката	Континуирано почнувајќи од почетокот на 2014 година	-Град Скопје -Здруженија на граѓани
Стратегија 2.2. активности				
1. Соработка со образовните институции со цел изработка на предлог за воведување практична работа во образовниот систем и имплементација на истото	-Драстично зголемен процентот на млади со стекнато практично искуство и подготвени за работа или специјализација во избраната струката -Оспособена младина за работа по завршување на	-Редовни месечни средби со сите средни училишта -Редовна неделна практична работа како дел од наставната програма за секој образовен профил од средните училишта со задолжително посетување	Од мај 2014	-Град Скопје -Здруженија на граѓани -Образовни установи

	средното образование			
2.Создавање резервна листа на млади невработени лица	-Контактирање за понатамошно обучување и вработување на следни 150 млади лица -Понуда за активирање на волонтерски проекти	-Листа на сите млади кои се дипломирани или завршиле средно училиште и нивно активирање	Постојано	-Град Скопје -Здруженија на граѓани -Образовни установи
Специфична цел 3 Поттикнување на самовработувањето на младите во сектори согласно со потребите на понудата и побарувачката на пазарот на трудот				
Стратегија 3.1. активности				
1.Објавување на оглас и промоција на програма за избор на млади лица за започнување на свој одржлив бизнис кој потенцијално генерира нови работни места со поддршка во материјални средства во износ од 2000 до 4000 евра без можност за оттуѓување на средствата, со акцент на модерни занимања	-Нови отворени бизниси од 50 млади лица	-Бизниси кои генерираат нови работни места	Март 2014	-Град Скопје

6.8. АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2014 ГОДИНА ЗА ПРИОРИТЕТОТ КУЛТУРА

Цели и активности	Очекуван резултат	Индикатор	Временска рамка	Одговорност
Општа цел Поддршка за културно ангажирање, творештво и помасовно вклучување на младите во активности од културата преку подобро/соодветно достапни информирања и вмрежување на сите чинители од областа на културата и млади				
Специфична цел 1 Да се воспостават критериуми и механизми за поддршка на иницијативите кај младите од културната дејност				
Стратегија 1.1. активности				
1.Поддршка на младински проекти од културата 1.1.Годишни настани (тематски) 1.2.Ad hoc проекти	-Изготовка на листа на годишни тематски настани за млади од областа на културата и нивно редовно организирање на годишно ниво (фестивали, колонии, отворени денови, изложби,	-Подготвена листа од приоритетни годишни настани -Поддршка (административно-финансиска за настаните од листата) -Настаните се случиле	Пилот иницијативи – пролет 2014 Почеток на	-Град Скопје во соработка со фондации и граѓански организации

	<p>претстави, проекции, инсталации, натпревари од ревијален карактер)</p> <p>-Изготовка на мерила за младински иницијативи од областа на културата (правилник)</p> <p>-Формирана комисија од областа на културата</p> <p>-Објавен повик и доделени финансиски средства на младински проекти од културата</p>	<p>-Приготвени правилници за иницијативи и објавен повик на годишно ниво</p> <p>-Формирана комисија за проценка на проекти</p> <p>-Доделени средства за проектите на годишно ниво (барем еднаш годишно)</p>	<p>програма – пролет 2015</p>	
Стратегија 1.2. активности				
1.Поддршка за млади таленти	<p>-Изготовка на мерила за млади таленти од областа на културата (правилник)</p> <p>-Формирана комисија од областа на културата</p> <p>-Објавен повик и доделени финансиски средства на млади таленти за доедукација, културно-уметничко творење и професионален развој</p>	<p>-Изготвен правилник со јасни индикатори</p> <p>-Формирана комисија</p> <p>-Годишно објавување на повици за млади таленти</p> <p>-Склучени договори за финансиска и образовна поддршка за млади таленти</p>	<p>Пилот иницијативи – пролет 2014</p> <p>Почеток на програма – пролет 2015</p>	-Град Скопје
2.Промоција на таленти и иницијативи на национално и меѓународно ниво	<p>-Поддршка на талентирани млади од областа на културата и нивните проекти за национално и меѓународно промовирање</p>	<p>-Број на организирани изложби, концерти, настапи, претстави, проекции, читања и слично на национално ниво и на</p>	<p>Пролет 2014 со планирање евалуација на шестмесечен</p>	<p>-Град Скопје</p> <p>-Институции од област на култура</p> <p>-Организации од</p>

	(организирање на можности за изложби, концерти, настапи, претстави, проекции, читања итн.) во други градови од Македонија и странство	меѓународно ниво	период	област на култура -Организации за меѓународна соработка
Специфична цел 2 Да се зголеми младинската информираност за активностите и настаните од културата преку систем за адаптирање на мерките за дисеминација на информации до младите				
Стратегија 2.1. активности				
1. Воспоставување на координативни состаноци помеѓу институциите од областа на културата и младинските организации за информирање	-Поврзување на веќе постоечки структури од областа на културата и младинското информирање со цел да се овозможи проток на информации до младите -Редовни состаноци и евалуација на работењето	-Меѓусебни состанувања на тримесечен период	Воспоставување на координативно тело – есен 2014 со двегодишен мандат	-Град Скопје -Граѓански организации од областа на култура и млади
Стратегија 2.2. активности				
1. Користење на веб портали за млади како и останати средства за	-Развивање на нови емисии со нова концепција (интеракција)	-Број на нови емисии со нови млади новинари -Развиена маилинг листа и	Почнување на емисија во 2014 (летна	-Медиуми -Организации од областа на

информирање емисии на медиуми (Радио, ТВ, Студентско радио, Државен медиум)	-Ангажирање на млади новинари во изготвка на активностите -Развивање дополнување на информации од областа на културата преку маилинг листа со информации -Користење на постоечки популарни сајтови за информирање	број на членови на листата -Број на објави на најпосетените 10 сајтови за младинско информирање	програма)	културата -Институции од културата
Специфична цел 3 Да се зголеми атрактивноста на културните настани кај младите преку зголемено вклучување и консултирање на младите во планирање и спроведување на истите				
Стратегија 3.1. активности				
1.Вклучување на младинските организации (и подоцна Младинскиот Совет на Скопје) во активности за планирање, спроведување и евалуација на културната понуда во Град Скопје 1.1.Директно учество на	-Младинските организации се консултирани при планирање, спроведување и евалуација на програми од областа на култура преку барем 1 состанок на секое тримесечје -Идеите од младинските организации се земаат во	-Повик и селекција на организации за млади кои се заинтересирани за учество во консултации -Одржан барем 1 состанок на тримесечје со организации за млади од област на културата	Есен 2014	-Град Скопје -Младински организации -Институции од културата

состаноци со сектор култура на Град Скопје и институции од Културата 1.2.Предлози од младинските организации до програмските планови за култура на Град Скопје	предвид при планирање на настаните од културата на Град Скопје			
2.Директна консултација со млади преку активности за директно разговарање на потреби и идеи	-Отворен ден во Град Скопје (ден на идеи од култура) еднаш годишно каде младите ќе предложат идеи за настани и програми -Анкети и истражувања со млади на редовна основа спроведени од младинските организации или градот Скопје -Фокус групи со млади од специфични области од градот или со специфични карактеристики	-Одржан отворен ден (еднаш годишно) -Редовни годишни анализи за состојбата кај младите и културната понуда на град Скопје -Публикувани наоди од специфични анализи со млади со помалку можности и нивните потреби во областа на културата	Есен 2014	-Институции од културата -Младински организации -Граѓански организации -Град Скопје
3.Отворање на можности за младите да волонтираат при организирање на настани од културата	-Создавање на отворена дата база на волонтирање за организирање на настани од културата со систем на награда на волонтерите	-Создадена дата база на волонтерски позиции јавно достапна за сите -Организиран годишен настан за издавање признание на волонтерите од област на културата за посебно постигнување	Од есен 2014 – изготвка на датабаза	-Граѓански организации од област на културата и волонтерството
Специфична цел 4 Да се зголеми достапноста				

на културни настани за младите кои се соочуваат со различни пречки за учество, преку повластени програми, иницијативи за инклузија во заедница и останати механизми за обезбедување на услови и пристап				
Стратегија 4.1. активности				
1. Финансиски програми за повластени билети (влезници/превоз)	-Приклучување кон системот за попусти за млади на сите програми и настани од културата организирани од Град Скопје -Промоција на бесплатен превоз за млади доколку се купи влезница за настан од култура -Гратис карти за млади од семејства корисници на социјална помош, млади кои се соочуваат со тешки финансиски, социјални и здравствени пречки	-Воспоставен сет на финансиски погодности за млади со помалку можности -Бесплатен превоз со постоечка влезница -Бесплатни влезници за посебни категории млади -Попуст за млади -Приклучување на настаните организирани од Град Скопје кон системот на попусти понудени од Европската младинска картичка преку АМС	Пролет 2014 да се дефинира програмата	-Град Скопје -Јавни претпријатија -Институции од културата
Стратегија 4.2. активности				
1. Иницијативи за инклузија на млади со помалку можности да пристапат до	-Финансирање и поддршка на посебни програми за инклузија на млади со	-Изготвен е концепт за проекти за инклузија на млади преку културата	Изготовка на концепт во	-Град Скопје -Фондации и институции од

настани и програми од културата	помалку можности во активности од културата	-Концептот е промовиран на младинските организации -Извршено е планирање за мали грантови во 2015 година	2014 година	област на социјална инклузија -Граѓански организации за млади и култура -Институции од област на култура
2.Изготвување на водич за организирање на инклузивни настани од културата на соодветен настан за соодветна целна група млади со помалку можности	-Изготовка на водич за организација на инклузивни настани од културата -Промоција на водичот -Обуки за користење на водичот за организатори на културна дејност	-Изготвен е повик за автори на водич -Селектирани се автори за водичот	Изготовка на повик за автори во 2014	-Град Скопје -Институции од област на социјална инклузија и култура -Граѓански организации

7. ЛИСТИ НА УЧЕСНИЦИ ВКЛУЧЕНИ ВО ПРОЦЕСОТ НА КРЕИРАЊЕ НА ЛОКАЛНАТА МЛАДИНСКА СТРАТЕГИЈА ЗА ГРАД СКОПЈЕ

7.1. ЛИСТА СО УЧЕСНИЦИ НА КОНФЕРЕНЦИЈА „ПОЛИТИКА ЗА МЛАДИ НА ГРАД СКОПЈЕ“

Ред. бр.	Име и презиме	Организација / Институција
1.	Ивана Стамарџиовска	Форум на млади - Битола
2.	Маргарита Стефановска	СУГС „8 Септември“ - Скопје
3.	Елизабета Брзакоска Георгиевска	СЕПУГС „Васил Антевски Дрен“ - Скопје
4.	Зојчевска Елена	СХДУ „Марија Кири Скловска“ - Скопје
5.	Дамчевски Пеце	ССПМФ
6.	Александар Илиески	СУГС „Панче Арсовски“ - Скопје
7.	Александар Јаневски	СУГС „Лазар Танев“ - Скопје
8.	Кристијан Анѓелески	АСУЦ „Боро Петрушевски“ - Скопје
9.	Снежана Сотироска	Општина Кисела Вода
10.	Емилија Ветероска Јованоска	Центар за неформално образование Триаголник
11.	Антонио Даниловски	Младински Образовен Форум
12.	Јасмина Штерјовска	Медицински Факултет
13.	Катерина Јакимовска	СУГС „Панче Арсовски“ - Скопје
14.	Тања Стојаноска	Општина Кисела Вода
15.	Ленче Биажевска	АСУЦ „Боро Петрушевски“ - Скопје
16.	Слободан Тасевски	СГУС „Цветан Димов“ - Скопје
17.	Александар Станчевски	Филозофски Факултет
18.	Билјана Јованчева	СГУС „Орце Николов“ - Скопје
19.	Оливер Андреевски	ДМБУЦ „Илија.Н-Луј“

20.	Стефани Спировска	СГУГС „Орце Николов“ - Скопје
21.	Драган Марковски	Креактив
22.	Тамара Перинска Илиева	СУГС „Димитар Влахов“ - Скопје
23.	Андријана Папиќ	ЦРИС „Студиорум“
24.	Марија Петковска	МТМ ТВ
25.	Јана Станоевска	СГУС „Браќа Миладиновски“ - Скопје
26.	Александар Давидовски	СГУС „Никола Карев“ - Скопје
27.	Ловрен Маркиќ	Град Скопје
28.	Владимир Крстески	Филозофски Факултет - Скопје
29.	Марта Таневска	Нова Македонија
30.	Стефица Левајковски	Креактив
31.	Иван Јованов	Младите Можат
32.	Ивана Крајчиновиќ	Универзитет Евро-Балкан
33.	Кумјана Новакова	Студиорум
34.	Дона Костуранова	МОФ
35.	Снежана Јанкуловска	МЦГО
36.	Билјана Јовановска	Отворена Порта
37.	Ана Тодоровиќ	Град Скопје
38.	Биљана Стевановска	СМУГС „Д-р Панче Караѓозов“
39.	Адриан Исмаили	Us Embassy Skopje
40.	Марина Павловска	Здружение за психодрамско искуство и обука Скопје
41.	Тина Гошева	СГУС „Арсен Јаков“ -Скопје
42.	Гордана Цемова	АМС
43.	Лазар Поповски	АМС

44.	Ленче Гечева	Општина Гази Баба
45.	Србиновска Татјана	СПУКМ
46.	Анета Дамјановска	УНДП
47.	Дејан Докузовски	УНДП
48.	Зафироф Пеџи	Машински Факултет
49.	Лидија Крстевска	Општина Гази Баба
50.	Мери Кокамовска	ХЕРА
51.	Горан Ѓорѓев	Сојуз на извидници - Македонија
52.	Мела Нуредин	СПУКМ
53.	Силвана Петковска	СУГС „Георги Димитров“ - Скопје
54.	Никола Станкоски	Волонтерски Центар Скопје
55.	Џењањ Јакупи	Општина Сарај
56.	Елена Несторовска	СГУС „Георги Димитров“ - Скопје
57.	Симона Марковска	Град Скопје
58.	Ивана Атанасовска	Град Скопје
59.	Маја Атанасијевиќ	Град Скопје
60.	Елизабета младеновска	СУГС „8ми Септември“ – Град Скопје
61.	Маја Флипчева	Општина Карпош
62.	Благоја Павловски	Општина Карпош
63.	Зоран Илиески	СЕГА
64.	Дрита Исени	Општина Центар
65.	Ајет Реџеџи	Општина Гази Баба
66.	Искра Донева	Град Скопје
67.	Anne Lenoine	АЛДА
68.	Сања Каракушева	АЛДА

69.	Elisa Beth Keliya De Kebefa	
70.	Chloe Ailhas	
71.	Оливер Андреевски	PTPI Skopje Creative Student chapter
72.	Азра Тутиќ	СУГС „Владо Тасевски“ - Скопје
73.	Luigi Romildo	Maison de l'Europe
74.	Ayloiane Leportteuen	Ville IFS
75.	Simeoni Noussithe Koueta	Ville IFS
76.	Jean – Paul Gauchard	Ville IFS
77.	Филип Китевски	Здружение за Мак Стрипови

**7.2. ЛИСТА НА ФАСИЛИТАТОРИ НА РАБОТНИ ГРУПИ НА
КОНФЕРЕНЦИЈА „ПОЛИТИКА ЗА МЛАДИ НА ГРАД СКОПЈЕ“**

Ред. бр.	Име и презиме	Организација / Институција
1.	Маја Иваноска Крстевска	Коалиција СЕГА
2.	Томислав Гајтаноски	Коалиција СЕГА
3.	Љупчо Велковски	Интеркултура
4.	Дона Костуранова	Младински Образовен Форум

7.3. ЛИСТА НА АНКЕТАРИ

Ред. бр.	Име и презиме	Организација / Институција
1.	Марија Златева	Форум за безбедност
2.	Надица Ташева	Институт за јавно здравје
3.	Ѓорѓе Камов	Граѓанска организација Излез
4.	Николина Николовска	НВО Отворена порта
5.	Арѓенд Чилѓафи	
6.	Виолета Каевска	
7.	Кристина К. Ничевска	Креација
8.	Ивана Стамарџиовска	Форум на млади Битола
9.	Сања Михајловска	Волонтерски Центар Скопје
10.	Дејан Стојчев	Волонтерски Центар Скопје
11.	Сонѓул Шабан Ахмед	Центар на Роми на Град Скопје
12.	Билјана Ристовска	Интеркултура
13.	Евгенија Здравкова	Форум на млади Битола
14.	Дарко Смилевски	Младински Образовен Форум
15.	Мила Карадафова	Центар за Младински Активизам ЦМА КРИК
16.	Елена Ристевска	Центар за граѓански комуникации
17.	Сања Бошкоска	ЦСИ Надеж
18.	Сузана Шабановска	Центар на Роми на Град Скопје
19.	Емилија Петреска	МК Револуција
20.	Елена Поповска	Волонтерски Центар Скопје
21.	Блерим Алиу	

7.4. ЛИСТА НА УЧЕСНИЦИ НА КОНФЕРЕНЦИЈА „СТРАТЕГИЈА НА МЛАДИ НА ГРАД СКОПЈЕ“

Ред. бр.	Име и презиме	Организација / Институција
1.	Бујамин Бела	СУГС „Цветан Димов“ - Скопје
2.	Тамара Перинска Илиевска	СУГС „Димитар Влахов“ - Скопје
3.	Надица Ташева	Институт за јавно здравје Скопје
4.	Снежана Сотироска	Општина Кисела Вода
5.	Аница Димовска	ХОПС – Опции за здрав живот
6.	Велимир Савески	ХЕРА
7.	Маргарита Стефановска	СУГС „Септември“ – Скопје
8.	Марија Златева	Форум за безбедност
9.	Билјана Јованчева	СУГС „Орце Николов“ – Скопје
10.	Ленче Томова	АСУЦ „Боро Петрушевски“ – Скопје
11.	Соња З. Андоновиќ	СУГС „Кочо Рацин“ – Скопје
12.	Надица Таневска Јанева	СУГС „Георге Димитров“ - Скопје
13.	Александар Давидовски	СУГС „Никола Карев“ - Скопје
14.	Катерина Јакимовска	СУГС „Панче Арсовски“ - Скопје
15.	Лилјана Стојановска	СУГС „Кочо Рацин“ - Скопје
16.	Марија Јовановиќ	СУГС „Панче Арсовски“ - Скопје
17.	Зденка Ристеска	СМУГС „Др Панче Караѓозов“ - Скопје
18.	Трповска Катерина	НВО „Отворена Порта“
19.	Соња Палчевска Косева	Општина Горче Петров
20.	Филип Аврамчев	Општина Центар
21.	Младен Фрчковски	Министерство за труд и социјална политика

22.	Тамара Ресавска	Метармофозис
23.	Никола Станкоски	Волонтерски Центар Скопје
24.	Ивана Митковска	МТМ ТВ
25.	Неда Пешева	Град Скопје
26.	Виолета Боглева	СУГС „Георги Димитров“ – Скопје
27.	Ана Николова	Агенција за млади и спорт
28.	Александар Илиески	СУГС „Панче Арсовски“ - Скопје
29.	Елена Јордановска	СУГС „Димитар Влахов“ - Скопје
30.	Лука Попвски	Општина Ѓорче Петров
31.	Катерина Вељаноска	Општина Ѓорче Петров
32.	Александар Кирковски	СУГС „Здравко Цветковски“ – Скопје
33.	Дејан Докузовски	UNDP
34.	Сандра Анастасовска	Младиснки Образовен Форум
35.	Емил Лазаревски	Општина Центар
36.	Елеонора Беќири	Општина Чаир
37.	Лидија Крстеска	Општина Гази Баба
38.	Ивана Златкова	Општина Аеродром
39.	Блашка Илиева	Град Скопје
40.	Халиме Демир Хоруни	АСУЦ Боро Петрушевски
41.	Саранда Беќири	Град Скопје
42.	Искра Донева	Град Скопје
43.	Антонио Караланов	Град Скопје
44.	Азра Тутиќ	СУГС „Владо Тасевски“ - Скопје
45.	Јулијана Стојановска	Град Скопје
46.	Горан Ѓорѓиев	Сојуз на извидници

47.	Ивана Стамарџиовска	Форум на млади Битола
48.	Кристина Талеска	МТВ
49.	Јана Станоеска	СУГС „Браќа Миладиновци“ - Скопје
50.	Цеца Георгиева	СУГС „Јосип Броз Тито“ - Скопје
51.	Катица Јанева	АЛДА
52.	Александар Ампевски	МТМ
53.	Наташа Манеска	Град Скопје
54.	Даниела Накева	Град Скопје
55.	Ненад Матески	Млади Инфо
56.	Маја Иваноска Крстевска	Коалиција СЕГА
57.	Георгина Вузеска	Коалиција СЕГА
58.	Моника Илиоска Кантарџиоска	Коалиција СЕГА

**7.5. ЛИСТА СО ФАСИЛИТАТОРИ НА РАБОТНИ ГРУПИ НА
КОНФЕРЕНЦИЈА „СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДИ НА ГРАД СКОПЈЕ“**

Ред. бр.	Име и презиме	Организација / Институција
1.	Рада Аршинковска	ИМОР
2.	Сања Пауновска	Волонтерски Центар Скопје
3.	Љупчо Велковски	Интеркултура
4.	Ружица Стојановска	Институт Охрид
5.	Ѓоко Вукановски	Волонтерски Центар Скопје
6.	Елена Зафировска	Моја Кариера
7.	Манефски Стефан	ЦИД
8.	Себихан Демировски	РРЦ
9.	Астрит Реџеџи	ЦЕД